Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis
(First Lithuanian Workers' Daily)
Išeina Kasdien, Apart Sekmadienių

LAISVĖ

Darbininkai Visų Šalių, Vienykitės! Jūs Nieko Neprarasite, Tik Retežius, o Išlaimėsite Pasaulį!

No. 253 Telephone Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Spalių (October), 24, 1932 Pavienio Numerio Kaina 4c. Metai XXII, Dienraščio XIV

20,000 Karikatūrų apie Hooverį

WASHINGTON, D. C. — Jungtinių Valstijų prezidentas Hooveris renka įvairias karikatūras. Apie save karikatūrų jisai jau turi surinkęs 20,000. Šias karikatūras Hooveris laikosi savo kambariuose.

GALI PADĖTI SAVO PINIGUS DARBININKAI Į SOVIETŲ BANKUS

Už Paskolintus Pinigus Sovietų Valdžia Moka 10-tą Nuošimtį; Galima Pinigus Skolinti per Amerikos Bankus.

MASKVA.—Anglų kalba einantis laikraštis Maskvoje, "Moscow Daily-News", smulkmeningiau p r a n e š a, kaip gali kitose šalyse gyvendami darbininkai ir biznieriai įvesdinti savo pinigus į Sovietų valdžios bankus.

Finansų Komisaras Aiškina Procedurą

Finansų komisaras paaiškino, kas reikia atlikti, kuomet norima įvesdinti pinigai į Sovietų valdžios bankus. Pirmiausia jisai pareiškė, kad Sovietų valdžia neturi išleidus specialės laidos bonų arba kitų reikalingų dalykų del užsienio paskolos. Šita paskola yra daugiausia vidujinė — darbininkams ir valstiečiams išleista.

Bet ši paskola, kuri vadinasi "Ketvirtas ir Baigiamasis Metas" yra išleista į dvejus bonus. Vieni yra ant nuošimčių. Tad tie bonai ir galima parduoti užsienyje. Ši paskola yra auksu paremta.

Kaip Gauti Bonus

Šios paskolos bonus gali darbininkai užsienyje pirkti tiesiai per valstybės banką, pasiųsdami pinigus: State Bank of the USSR., Neglinnaya 12, Moscow, arba galima tai padaryti per bile banką užsienyje, kuris palaiko ryšius su Sovietų Sąjungos bankais. Už pinigus Sovietų bankas išduoda tam tinkamus paliūdijimus su atplėšiamais kiūponais. Tie kiūponai reikia siųsti kiekvienais metais, kad būtų išmokėta nuošimčiai. Paskola duodasi iki 1942 metų—dešimčiai metų.

Paskola Visuomet Turės Vertę

Ši paskola yra auksinė. Todel ji niekuomet nenupuls. Nepaisant, kad Amerikos dolerių vertė nupultų, tai tokios paskolos vertė nenupuls. Ta paskola bus visuomet savo vertės. Sakysime, kad vienas įvesdina J. V. dolerį, kuris turi 7.74234 gr. aukso. Vėliaus doleris gali netekti aukso vertės, tai įvesdintas doleris vistiek bus vertas tiek pat aukso. Šitie bonai taip pat **nekils ir nepuls**, kaip kad kapitalistinių šalių, nes jie neina į biržą. Šie bonai nebus taksuojami.

KOMUNISTŲ MASINIS MITINGAS LAUŽO DŽIMKROVIZMO ĮSTATYMUS

Socialistai Išskiria Negrus Darbininkus iš Savo Mitingų; Thomaso Politika Nesiskiria nuo Demokratų ir Republikonų Partijų.

NORFOLK, Va.—Čia įvyko Komunistų Partijos prakalbos rinkimų klausimu. Kalbėtojas draugas H. M. Wicks už d. William Z. Fosterį, Komunistų Partijos kandidatą į Jungtinių Valstijų prezidentus.

Šiame susirinkime dar pirmu kartu šioje valstijoj buvo sulaužyta kapitalistų patvarkymas, kuris išskiria juodveidžius d a r b i n inkus nuo baltųjų. Čia darbininkai, kaip baltveidžiai, taip ir juodveidžiai, dalyvavo susirinkime visi išvien.

Kalbėtojas pareiškė, kad tik Komunistų Partija yra ta partija, kuri stoja už lygias teises baltųjų ir negrų darbininkų. "Šitas susirinkimas", sakė Wicks, "simbolizuoja Komunistų Partijos nusistatymą už lygias teises baltųjų ir juodųjų darbininkų." Šioje valstijoj yra įstatymas, išleistas 1926 metais, kuris įsako svetainių savininkams, kad juodi žmonės būtų atskirti. Kad juodiems darbininkams būtų atskiros sėdynės. Kalbėtojas pareiškė, kad tą įstatymą reikia sulaužyti. Ir jis buvo sulaužytas šiame susirinkime.

Darbininkai, kurie balsuos už Komunistų Partijos kandidatus, balsuos ir už negrų lygias teises.

Sovietų Valdžia Nepripažins Manchukuo Valdžią

TOKIO—Sovietų valdžios konsulas, kuris važiuoja į Maskvą tartis del Mandžurijos padėties, pareiškė, kad veikiausia Sovietų Sąjunga nepripažins M a n d ž u r ijoj Manchukuo valdžią, kurią įsteigė Japonija savo ginklais.

Pripažino Chile Valdžią

SANTIAGO, Chile. — Jungtinės Valstijos ir Anglija jau pripažino naują valdžią Chilėj. Naujoji Chilės valdžia po nuvertimui senosios birželio mėnesį, yra su Oyanedel priešakyje.

DAUGIAU ŽINIŲ IŠ 'LAISVĖS' VAJAUS

Aplaikėme tris naujus ir vieno seno skaitytojo prenumeratas per **drg. G. Krancą** iš Bridgewater, Mass., ir draugas pasižada energingai darbuotis dienraščio vajuje.

Drg. Julius Griciūnas iš Philadelphia, rašo: "Draugai, štai metinis naujas skaitytojas ir mano prenumerata. Dėkui, kad nesulaikėte."

Drg. L. Žemaitienė iš Hartford prisiuntė 1 skaitytoją, ji jau pirmiau prisiuntė du ir rašo: Hartfordo vajininkai pasiryžo pralenkti vajuje Waterburio draugus ir drauges, nepaisant, kad jie turi virš 10,000 lietuvių savo mieste. Mes laimėsime! Taipgi dėsime pastangas, kad Conn. valstijos draugai pralenks New Yorko valstiją."

Drg. J. Naslavage iš Du Bois, Pa., prisiuntė du naujus skaitytojus ir pasižadėjimo laišką darbuotis ir ant toliaus.

Drg. O. Girnienė iš Binghamton, N. Y., prisiuntė du naujus skaitytojus ir rašo: "Draugai, mes stojame vajun. Pas mus vajus atsidarė su d. A. Bimbos prakalbomis."

Drg. J. Žigaitis, brooklynietis, pridavė jau antrą skaitytoją.

Drg. V. Čekanauskas iš Rochester, N. Y., prisiuntė du naujus skaitytojus.

Drg. B. Tosky iš Scranton, Pa.; M. Miller, Philadelphia, Pa.; A. Tumenas iš Toronto, A. Myneiko iš S. Easton, Mass., ir drg. S. Petkienė,—šiomis dienomis prisiuntė po vieną skaitytoją.

Kaip mūsų vajininkai stovi, kaip lenktyniuoja, atskaita tilps kitą kartą. Mes prašome visus "Laisvės" skaitytojus darbuotis, gauti mažiausiai po vieną naują skaitytoją. Jeigu kuris darbininkas negali pilnai pasimokėti, tai užrašykite ant pusės metų arba ant trijų mėnesių. Dabar "Laisvė" metams del naujų skaitytojų tik $4.00, pusei metų $2.00.

"Laisvės" Administracija.

Politikierių Susikirtimai Kuboje

HAVANA. — Liberalų partijos vadas Armenteros buvo pavojingai sužeistas susikirtime su kitais partijų vadais už politines vietas. Del jų gincų reikėjo šaukti ir kareiviai į miestą.

Ir Rooseveltas Nemokės Kareiviams Bonų

PITTSBURGH, Pa. — Pagaliaus ir demokratų partijos kandidatas prakalbėjo apie eks-kareivių bonus. Ir Rooseveltas pareiškė, kad jisai taip pat nemokės eks-kareiviams bonus. Sako, kad reikalinga pirma subalansuoti valdžios biudžetas. O tas biudžetas siekia apie $2,000,000,000 deficito.

Veteranai Organizuojasi Maršavimui

BALTIMORE, Md. — Veteranai organizuojasi antram maršavimui į Washingtoną reikalauti bonų. Veteranus organizuoja Eilinių Narių Komitetas ir Darbininkų Eks-kareivių Lyga. Priekyje veteranų organizavimo stovi ir buvęs pugilistas Jack Dillon.

MASKVA IŠŠAUKIA Į LENKTYNES

MASKVA. — Kuomet kapitalistinėse šalyse nėra kas veikti ,tai Sovietų Sąjungos darbininkai skelbia vieni kitiems darbo lenktynes. Dabartiniu laiku Maskvos darbininkai paskelbė lenktynes kitų miestų darbininkams del pagerinimo darbininkų padėties.

REMIA SOVIETŲ VALDŽIĄ DARBININKAI IR VALSTIEČIAI

Darbininkai ir Farmeriai Greitai Išpirko Sovietų Valdžios Išleistus Paskolos Bonus; Leningradas Stovi Pirmoj Vietoj

MASKVA. — Nuo birželio 10 dienos iki rugsėjo 11 dienai Sovietų valdžia paskelbė bonus sukėlimui 2,-686,800,000 rublių. Tai trečia laida pirmųjų Penkių Metų Plano paskolos. Šita suma sudaro 84 nuošimčius visos paskolos.

Darbininkai ir darbdaviai sukėlė šios paskolos 95.9 nuošim. arba 2,093,800,000. Kolektyvų farmeriai sukėlė 359,900,000 rublių.

Geriausia pasidarbavo ir daugiausia sukėlė Leningrado apielinkė. Šitas distriktas sukėlė savo kvotos 101.7 nuoš. Maskva stovi antroje vietoje—96.4 nuoš. Paskiausias stovi Tolimųjų Rytų provincija, kuri sukėlė 90.9 nuoš. skirtos kvotos.

Iš kolektyvių farmų gegeriausia pasidarbavo ir daugiausia sukėlė, tai Yakutian Respublika, kuri sukėlė 143 nuoš. savo kvotos. Taip pat labai gerai stovi Turkmenijos Respublikos kolektyvai, kurie sukėlė 112.9 nuoš.

Šios skaitlinės parodo, kad Sovietų Sąjungos valstiečiai ir darbininkai remia savo valdžią, kaipo savo valdžią. Jei jie neremtų valdžią, tai taip greitai nebūtų sukėlę tiek daug pinigų, kaipo paskolą.

DIDELI LAIMĖJIMAI NEGRŲ DARBININKŲ BYLOJE PRIEŠ POLICIJĄ

WASHINGTON, D. C. — Tarptautinis D a r b i n inkų Apsigynimas praneša, kad trys negrai, kurie buvo kaltinami žmogžudystėje, jau išteisinti. Juos gina Tarptautinis Darbininkų Apsigynimo advokatas ir masinis darbininkų protestas.

Išteisinti yra Harry Duvall, Louis Murray ir Leroy Rosinson. Kiti trys dar yra teisiami. Jie yra Joseph Jackson,Ralph Holmes, Irvin Murray.

Negrus Gelbėjo T.D.A.

Kad negrai būtų paliuosuoti ir jų byla išmesta, įnešimą davė TDA advokatas **John H. Wilson**, gerai žinomas kriminalių bylų advokatas. Teisėjas Alfred A. Wheat tą advokato įnešimą užtvirtino.

Šioje byloje gelbėjo daugiausia masinis darbininkų veikimas, demonstracijos ir protestai, kuriuos rengė Tarptautinis D a r b i n inkų Apsigynimas ir kitos darbininkų organizacijos.

Šie 6 negrai jauni darbininkai buvo kaltinami už savęs apsigynimą.

Kalinių Sukilimai dar Tęsiasi

KINGSTON, Ont. — Čia pasireiškė kitas kalinių sukilimas. Sakoma, kad kol kalinius numalšino, tai likosi apie pusė tuzino nušauta ir daug daugiau sužeista.

Valdžios oficialiai pranešimai sako,kad visi sukilėliai jau nugalėti. Kaliniai buvo užvaldę virtuvę ir kitą namo kambarį. Nakties laiku buvo šaudymų į orą ir kalinius, kuomet jie padarė stipresnio pasipriešinimo.

Kaliniai reikalauja geresnio ir daugiau maisto. Taip pat reikalauja ir kitų pagerinimų.

Vėl Skelbia "Gerlaikį"

DETROIT, Mich.—Kapitalistinė spauda jau vėl skelbia, kad Murray Korporacija laike būsimų 10 dienų pajims 1,200 darbininkų atgal į darbą. Tas žinias paskelbė G. David Widman, šios kompanijos sekretorius.

Jau ne pirmas toks paskelbimas Detroito darbininkams. Kiek laiko atgal Detroite vieton darbo, tai darbininkai gavo švino kulkų. Rinkimai artinasi, tai skelbiama įvairių "gerėjimų."

Surado Kangarų Kaulus Afrikoj

JOHANNESBURG, Pietų Afrika. — Anglų-amerikonų mokslinė misija, kuri kasinėja Afrikos krašte ir daro tyrinėjimus, iškasė kaulus gyvulio, kuris, manoma, priklauso kangarų gyvulių šeimynai. Sakoma, kad tai pirmi kaulai atrasta tos šeimynos Afrikoj.

BUS KALBŲ APIE NUSIGINKLAVIMĄ

WASHINGTON. — Kapitalistinės valstybės vėl rengiasi kalbėti apie ginklus. Tam šaukiama dar vieną konferenciją, kuri prasidės kovo mėnesį.

(Daugiau žinių 5-tam pusl.)

LAISVĖ, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVĖ, Inc.
Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00	United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	08.00	Brooklyn, N. Y., six months	4.00
Foreign countries, per year	$8.00	Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	6.00	Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

'Tremti Sveturgimius Bedarbius', Šaukia Išnaudotojų Valdžia

Vakar dienos "L." mes nurodinėjome į republikonų partijos politikierių pasigyrimus užkariavimu svetimkalbinės (žinoma, buržuazinės) spaudos republikonų propagandai už Hooverį. Demokratai, mes sakėme, daro tą patį: lenda į sveturgimius pilietčius, gaudydamiesi balsus. Jų sesutė—socialistų partija—panašiai elgiasi.

Tuo pačiu sykiu Hooverio administracijos žmonės, nepasitenkindami ištrėmimu į metus 20,000 sveturgimių darbininkų, kala jiems naujus pančius. Tik šiomis dienomis, kaip praneša spauda, federalė valdžia sumanė pravesti patvarkymą, kuriuo einant, **kiekvienas sveturgimis, nepilietis, bedarbis, ieškąs pašalpos labdarybės įstaigose, būtų ištremtas.** Girdi, daviniai parodę, kad labai didelis nuošimtis sveturgimių darbininkų yra bedarbių ir ima iš labdarybės įstaigų pašalpas.

Tolydžio federalė valdžia kaustosi smarkesniam gaudymui "nepageidaujamųjų" ir "nelegaliai" įvažiavusiųjų ateivių darbininkų ir jų trėmimui.

Nepageidaujamuoju darbininku šiuo tarpu valdžia skaito kiekvieną, nenorintį pusbadžiai gyventi, kuris prieš tai pasako protesto žodį arba kovoja podraug su vietiniais darbininkais prieš pasibaisėtinas gyvenimo sąlygas.

Jei šį savo piktą pasimojimą kapitalistam pasiseks pravesti, tai matysime, ko nesame matę: tūkstančiai ir tūkstančiai darbininkų bedarbių bus gaudomi ir tremiami į fašistines jų "tėvynes", kurias jie yra apleidę virš 15-20 metų atgal.

Tai kas, kad tie darbininkai paliko čia savo sveikatą, bekraudami kapitalistam bilionus dolerių! Išnaudotojai to nepaiso ir nepaisys. Tūkstančius panašių žvėriškų žygių matėme juos atliekant, ir jie pasirįžę eiti toliau.

Vienintėlė pajėga, kuri kovoja ir kovos prieš tuos brutališkus išnaudotojų klasės pasimojimus, yra Jungtinių Valstijų Komunistų Partija. Todel kiekvienas sveikai mąstąs darbininkas privalo Kompartiją stiprinti. Padavimas savo balso už komunistus, reikš stiprinimą revoliuciinių darbininkų fronto ir protestą prieš chuliganiškus išnaudotojų pasimojimus.

Meskimės uolesnin rinkimų kampanijos darban. Raginkim darbininkus balsuoti už komunistų kandidatus. Supažindinkim darbininkų mases su mūsų Partijos programa. Traukim darbininkus į jos eiles!

Visos Kapitalistinės Partijos Nusistatė Prieš Bonus

Ilgai tylėjęs ir laukęs, pagaliaus ir Rooseveltas pasisakė, kur jis stovi klausimu išmokėjimo veteranams bonų. **Jis pasisakė prieš.**

Atsimenam, iš karto, kuomet Hooveris kriušino galvas ir šaudė veteranus Washingtone, tai Rooseveltas su savo demokratais rodė lyg tai neva pasipiktinimo. Bet jis pats vilkino, tylėdamas ir tuo tikėdamas patraukti savo pusėn dalį veteranų. Tačiaus, bankierių ir kapitalistų interesai reikalavo, kad ir jis, pagaliaus, pasisakytų savo poziciją tuo klausimu.

Socialistų kandidatas į prezidentus Mr. Thomas jau senai pareiškė savo priešingumą išmokėjimui veteranams bonų. Girdi, tas kliudytų atsisteigti "gerbuviui." Thomaso argumentai—argumentai Hooverio.

Taigi, dabar darbininkams ir veteranams turi būti aišku: republikonų, demokratų ir socialistų partijos šituo klausimu yra lygios sesutės. Už išmokėjimą bonų tvirtai tebestovi tiktai Komunistų Partija.

Tolydžio, kuomet tos partijos išeina prieš veteranam išmokėjimą bonų, eks-kareivių eilėse vis daugiau ir daugiau pasireiškia opozicija prieš buržuazinius politikierius. Amerikos Legiono eiliniai nariai jau senai parodė norą griežtesnės kovos. Daugelis jųjų pasisuko į Darbininkų Buvusių Kareivių Lygą, kuri organizuoja naują žygiavimą į Washingtoną, kuomet J. V. kongreso sesijos prasidės.

Tie veteranai darbininkai, kurie dar vis tikėjosi Roosevelto liberališkumu ir "žmoniškumu," po jo pareiškimui, **dabar turėtų padaryti dar spartesnį pasisukimą ir parodyti energingesnės kovos už tuojautinį bonų išmokėjimą.**

Amerikos Legiono ir kitų buržuazinių politikierių vadovaujamų eks-kareivių organizacijų eiliniai nariai privalo organizuoti grupes ir ruoštis žygiavimui Washingtonan kovai už išmokėjimą bonų.

PROVOKATORIUS

Žemiau telpąs straipsnis yra tilpęs "Komsomolskaja Pravdoj", Sovietų Sąjungoj. Jo autorius *Dm. Lebedevas*. Vertimą padarė "Raudonasis Artojas," iš kurio mes čia jį perspausdiname. Straipsnio turinys atidengia šnipų-žvalgybininkų pastangas veržtis ir dirbti revoliucinėsna darbininkų organizacijosna. Kapitalistų agentai šnipai veržiasi ne tik į palėpines Kompartijas, bet ir viešas. Karts nuo karto tokių niekšų ateina ir į Amerikos Komunistų Partijos ir kitų kovingų darbininkų organizacijų eiles. Su šnipais ir provokatoriais reikia vesti griežta kova. Sugavus juos, reikia vyti laukan ir paskelbti darbininkams, kad kiekvienas mokėtų pasisaugoti nuo nenaudėlių.—*"L." Red.*

Jis atėjo į organizaciją 1927 metais, kada Lietuvą slėgė kruvino teroro rūkas. Jis atėjo ramus ir kuklus, ir pradėjo dirbti, kaip ir kiti kuopelėj. Pogrindyje įstatymai griežti, ir draugai nežino viens kito. Taip nežinojo ir jo. Vadovybei jis buvo žinomas Gaižausko pavarde—ir tiek.

Ir atsitiko taip, kad tuoj po atėjimo, visi kuopelės nariai buvo policijos sekami. Paskui juos, kaip šešėliai slankiojo šnipai. Jų žodžiai šiandie pasakyti, rytoj jau žinomi žvalgybai. Ir tada pirmu kart kaž-kam iš CK gimė įtarimo šešėlis:

—Gaižauskas—provokatorius?

Vieni kalbėjo: Gaižauskas. Kiti kalbėjo: Gniedov. CK paleido kuopelę. Po keletos dienų visi jos nariai, tame skaičiuje ir Gaižauskas su Gniedovu, buvo areštuoti. Visi, apart vieno. Kai prasidėjo byla, tas vienas stojo liūdininku iš policijos pusės. Pasidarė aišku:

—Provokatorius.

Jį iškarto atidengė. Visi draugų, sėdinčių kalėjime, įtarimai prieš Gaižauską ir Gniedovą atpuolė: tikrasis provokatorius jiem aiškus.

Teismas užsibaigė katorginiais sprendimais. Pats sunkiausias sprendimas teko kuopelės organizatoriui: jį nuteisė nužudyti. Draugai užjautė, broliškai atsisveikindami su juo, pasižadėjo iki galo nuvesti jo dalyką. Jis tylėjo baugiai laukdamas galo.

Bet mirties bausmę greitai jam pakeitė amžinu kalėjimu. O amžinas kalėjimas greitai pavirto laikinu atsėdėjimu. Kuopelės organizatorius greitai pasirodė laisvėje, ir greitai pastabūs draugai pastebėjo, kad jis yra vienas iš dažniausių žvalgybos lankytojų.

Gaižauskas ir Gniedov sėdėjo kalėjime: įtarimai užsitrynė, užsimiršo, apie juos nustojo kalbėję. Bet kaip provokatoriui pasisekė organizuot komjaunuolių kuopelę? Kas buvo pirmieji jos nariai? Reikalinga buvo atidengti provokacijos spyruoklės, reikalinga buvo sužinoti, ar nepasislėpė dar kur nors provokatorių bendrininkai.

Partijos CK davė Kauno politkaliniams uždavinį — išaiškinti. Tie buvo bepradedą, bet sužinoję, kad du provokatoriai iššifruoti, nusiramino:

—Viskas aišku.

Bet kas buvo pirmieji kuopelės nariai? Gaižauskas ir Gniedov. CK vėl kilo įtarimai. Juos pradėjo sekti. Apie sekimą sužinojo žvalgyba. Po kiek laiko ji nusprendė paaukoti Gniedovą. Ji slėpė kaž-ką stambesnio ir delto buvo pasiryžus paaukoti tris grandinės agentus...

Gniedovas išėjo iš kalėjimo ir tapo žvalgybininku. Gaižauskas sėdėjo kalėjime iki galo, nepeiktinai ėjo partijos pareigas, ir kai pasibaigus sėdėjimo laikui jis ėjo iš ten, tai draugai davė jam geriausią įvertinimą:

—Geras draugas. Geras komjaunuolis.

Jis išėjo iš kalėjimo žvalus, pasiryžęs dirbti, palinksmėjęs. Komjaunimo CK pavedė jam vieną darbą: jis puikiai išpildė jį. Jam pavedė antrą—taip pat.

Apie jį susidėjo tvirto aktyvisto reputacija. CK maža buvo tvirtų vyrukų, ir jį kooptavo ten. 1931 metų pavasarį iškėlė į mokslus. Pranešė partijos Politbiurui Politbiuras atsakė:

—Nuo Gaižausko dar nenuimta įtarimas. Prie vadovaujančio darbo jo negalima leisti.

Gaižauskas atrodė užsigavęs.

—Tai kišimasis į vidujinius komjaunimo reikalus, —pareiškė jis draugams...

—Tai priešinga Kominterno linijai. Sąjunga turi būti savistovi savo organizaciniuos sprendimuos.

Mokslas atpuolė. Apie Gaižauską pakalbėjo ir užmiršo. Partijos CK užsiėmė kitais reikalais. Komjaunime tuo laiku brendo skloka po sklokos. Tik pasibaigia viena, prasideda kita. Prasidėdavo skloka prieš ką nors iš vadovybės: draugą šmeižė, platino apie jį liežuvavimus. Praeidavo keletas dienų, ir... jį areštuodavo.

Pradėjo dvokti provokacija. Svarbiausią sklokininką Bebelį išmetė iš partijos. CK pradėjo atydžiai sekti komjaunimo darbą. Tai buvo 1931 metų vasarą. Ir štai čia paaiškėjo stebėtini dalykai. Areštai sekė areštus, pravirtimas po pravirtimo. Žvalgyba sužinojo apie konspiratyvius partijos ir sąjungos sprendimus. Juo daugiau Politbiuras tyrinėjo padėtį, tuo aiškiau darėsei mintis:

—Provokacijų šaltinis komjaunime.

Sąjungoje buvo neišpasakytas konspiratyvinių įstatymų nepaisymas. Visi žinojo apie viską. Visi kartu vaikščiojo gatvėmis. Visi plepėjo apie partijos ir sąjungos darbą, pašnibždom perdavė viens kitam konspiratyvinius nutarimus. Tartum tyčia organizavo specialinius "kliubus," kur apie viską buvo kalbama atvirai. Tai buvo rojus provokatoriams. Partijos CK pasiūlė:

—Likviduoti kliubus.

Komjaunimo vadovybėj vėl prakalbo apie savystovumą ir kliubus likviduoti atsisakė. Buvo aišku: provokacija. Pasiliko du vyrukai, kuriuos partijos CK senai siūlė nuimti nuo atsakomingo darbo, delto kad jie buvo didžiausi politiniai painiotojai. Nežiūrint savo politinio negabumo, jie propagandavo savystovumą, nepriklausymą nuo partijos. Po šiuo avangardistinių plepalų triukšmu komjaunime visi buvo paliuosuojami nuo partijos darbo, ir į partines organizacijas taip ir plaukė prašymai:

—Paliuosuokite nuo partinio darbo. Noriu dirbti tiktai komjaunime.

Komjaunime gi buvo sklokos, dykinėjimas, plepalai.

Prie šių dviejų į CK tuoj kooptavo dar Viktorą. Šis vyrukas laikėsi atsargiai ir išoriai tartum nepritarė dviem plepiam, bet patylomis griovė sąjungą. Ši trejukė paskelbė karą partijai. Ji nepripažino jos vadovybės, nesiskaitė su jos nurodymais, nenorėjo klausyti jos direktyvų. Politbiuras paleido komjaunimo CK ir pavedė sekretariatui sustatyti naują komjaunimo Centralinį Komitetą.

Į naująjį CK iš senojo įėjo tiktai Viktoras, apie kurį davė gerus atsiliepimus.

Viktoras pradėjo aktingai dirbti; važinėdamas po kraštą, organizuodamas kuopeles, agitavo, keitė vadovybę. CK pavedė jam pravesti Kauno sąjungos organizacinį pertvarkymą. Jis turėjo paleisti Kauno raikomą, parinkti naujus žmones iš apačių, išstudijuoti priežastis bėgimo iš komjaunimo eilių geriausių draugų, grąžinti juos. Viktoras ėmėsi greitai pravesti reorganizaciją. Jis paveda senam raikomui paleisti visas kuopeles, išskiria patvarius vyrukus, sodina visur savo žmones. Komjaunimas dezorganizuotas. Žvalgyba vėl iš nežinomų šaltinių gauna konspiratyvinius partijos dokumentus, smulkiai sužino apie jos darbą.

Prasideda pravirtimai. Viens po kito papuola eilė gerų draugų su nesuteršta revoliucine reputacija. Ir vėl Politbiure pasigirsta baisus žodis:

—Provokacija.

Įtarimo siūlai vėl veda į komjaunimą. Politbiuro užklausia:

—Kas toks Viktoras?

Iš organizacijos, kur jis dirbo, praneša, kad Viktoras visur kiša savo nosį, visur klausinėja, visais įdomaujasi daugiau, negu jam tai reikalinga. Keletą dienų prieš areštus jis sako draugams:

Prirengkite ginklus...

Ir žvalgyba eina gatavu pėdsaku.

Tik tada partijos CK, pagaliaus, paaiškėjo, kad Viktoras ir Gaižauskas—vienas asmuo. Pasidarė aišku, kad tai provokatorius. Bet žinios atėjo vėlai. Organizacijoj jau buvo nemaža masinių pravirtimų aukų. Žvalgyba suprato, kad ilgiau laikyti Gaižauską užsifruotu negalima. Jį atidengė. Jis pradėjo atvirai dirbi žvalgyboj...

—o—

Pamoka?

Nelegalėse sąjungose dar nėra gana bolševikiškų palėpės mokyklų. Konspiracijos įstatymai, griežti ir begailestingi, pildomi silpnai, paviršutiniai, kartais visai nepildomi.

Neišgyventi dar avangardistiniai išsišokimai, pertraukimas su partija veda prie geležinės palėpės disciplinos griovimo. Ten, kur neužtikrinta nuolatinė organizacinė partijos vadovybė, ten neišvengiamas bolševikiškos linijos nutraukimas, ten neišvengiamos spragos, pro kurias gali prasiskverbti provokatoriai.

Gaižauskas ne vienas. Gaižauskai dar komjaunime. Klasinis priešas visokiais būdais stengiasi užmesti savo agentus į mūsų užpakalį, sukurti mūsų eilėse savo lizdus, savo stebimus punktus. Tai reiškia, kad reikalingas nenuilstamas, kasdieninis, visur budrumas. Ten, kur nepakankamas budrumas, Gaižauskams lengva bus vesti savo darbą.

Lietuvių dalykas — pamoka visoms sąjungoms. Provokatorius nekartą išgaudę Francijoje, Belgijoje. Yra jie visose nelegalėse sąjungose. Yra ir legalėse.

Tai įpareigoja partijos ir sąjungos vadovybę dar kartą prisižiūrėti:

—Ar nepalieka šešėlio tas ar kitas darbininkas?

Provokatorius reikia atidengti prieš tai, kai jie užmes tinklą visoje organizacijoje. Tada bus mažiau aukų. Tada bus tvirtesnė organizacija. Bus geresni ryšiai su masėmis.

Bolševikiškos palėpės įstatymus negalima peržengti.

Dm. Lebedev.

WATERBURY, CONN.

Savotiškas Darbų "Gerėjimas"

Nekurios dirbutvės pradėjo biskį geriau dirbti; duoda po kelias valandas į savaitę daugiau išdirbti. Tai žmonės jau kalba, kad pradėsią abelnai dirbti gerai; o ši bedarbė taip ilgai išbuvo, kaip dar niekad pirmiau nėra buvę.

Matote, kaip tie žmonės protauja ,nesuprasdami, kad darbai pamatiniai neina geryn, ir nepermatydami fabrikantų politikos. Politikieriai mato, kad žmonės nuvarginti bedarbės ir pradeda tolintis nuo buržuazinių partijų, o labiau glaustis prie Komunistų Partijos, ir ateinančiais rinkimais daugelis gali balsuoti už Komunistų Partijos kandidatus, Fosterį, J. W. Fordą ir kitus. Iš tos pusės buržujai mato sau pavojų, o gerai žino, daugelis darbininkų dar nėra klasiniai susipratę, bet klauso, kas tik jiems gražiai pakalba apie atėinantį gerovės laiką. Tad pradėjo leisti dirbti po kelias valandas į savaitę daugiau, o visokie darbdavių agentėliai vaikščioja ir kalba, kad jau kompanijos "gavo didelius" užsakymus ir tuojaus pradėsią pilną laiką dirbti; tiktai jūs būkite ramūs, nesiorganizuokite ir neklausykite komunistų.

LDS. 49 Kuopos Parengimas. Ši kuopa rengia spalių 29 d. vakarien , 774 Bank St., Waterbury. Vakarienė bus skirtinga nuo kitų, kadangi bus muzikalė programa, taipgi ir kalbėtojas, o gal ir keli. Visi dalyvaukite. Įžanga visiems prieinama, tiktai 75 centai. Ši vakarienė yra rengiama tikslu supažindinti daugiau darbininkų su LDS.

49 Kp. Narys.

MONTREAL, KANADA

Mūsų Darbymetė—Vajai

ALDLD 137 kuop. nariai šiemet, kiek pastebima, tai geriau prisiruošė darbuotis vajų laikotarpiu, gavimui narių į ALDLD, "Laisvei" ir "Vilniai skaitytojų.

Kadangi ALDLD 137 kuopa šiais metais atsistojus pirmoje vietoje, kaipo gavus daugiausiai narių, tai spalio mėn. 2 d., įvykusiame kuopos valdybos praplėstame posėdyje, nutarta tą garbę išlaikyti ligi pabaigai metų, o gal ir kitiems metams. Kad mūsų nutarimas būtų įgyvendintas ir gautas už pavyzdingą pasidarbavimą ženklas, raudona vėliava, tai kuopa savo nariams, kurie daugiausia pasidarbuos, gaudami daugiau narių mūsų kuopon, paskyrė keturias dovanas knygomis: Pirma dovana $6.00 vertės knygų, išleistų ALDLD; antra—$4.00 vertės knygų. Trečia $2.00 vertės knygų ir ketvirta $1.50 vertės knygomis.

Atskiros grupės narių, taipgi pavieniai nariai išsišaukė į proletarines lenktynes. Bendrai, kiek pastebima, tai viskas daroma, kad revoliucinio judėjimo darbymetė duotų tinkamą vaisių. Be to, vajaus laikotarpiu nutarta šaukti masinis susirinkimas gavimui naujų narių į darbininkiškas organizacijas ir išaiškinimui svarbumo darbininkams būti darbininkiškos spaudos skaitytojais.

Kokios Naujienos Prasidedant Vajui

Susitikus su draugais, prisiminus, kaip stovi vajus, gauni atsakymus: "pradžia nebloga—gavau vieną metinį "Laisvės" skaitytoją ir du narius į ALDLD, tikiuosi daugiau gauti." Taip atkirto drg. Mačiulaitis. Kiti sako: "Jeigu ne ne pirmutinę, tai nors antrą ar trečią dovaną laimėsiu iš kuopos, o kuopai padėsiu gauti raudoną vėliavą." Tokios naujienos girdimos dar prieš 15 d. spalio, t. y., prieš vajaus pradžią. O kas vyks vajaus laikotarpiu, pranešiu vėliaus.

Koki uždaviniai mūsų, kaipo organizuotų darbininkų?

Mes, organizuoti darbininkai, išdirbome planus mūsų darbymetei. Už tad turime būti labai atsakomingi prieš mūsų klasę, kad išdirbtieji planai būtų pilniausiai įgyvendinti. Atsiminkime, kad mes nesame vien planų ruošėjai, bet ir jų vykdintojai gyveniman. Taigi, šio vajaus laikotarpiu mes turime pasiekti visas lietuviais darbininkais apgyventas vietas. Išaiškinkime jiems svarbą būti darbininkiškose organizacijose ir mūsų spaudos skaitytojais. Nekreipkime domės, kad jeigu darbininkas yra religiniai bei patriotiniai užnuodintas, tai mūsų pareiga išaiškinti visiems darbininkams, religijų ir patriotizmo blėdingumą.

Nenustokime vilties, kad jeigu darbininkas šiandien dar nepasiliuosuos iš po buržuazinių apgavysčių ir nestos pas mus organizacijon. Ateities gyvenimas jį pertikrins, o mes turime būti sargyboje, kad tiems darbininkams parodžius tikrą išeities kelią iš pūvančios kapitalistinės sistemos. Šio vajaus laikotarpiu nė vienas organizuotas darbininkas neturime atsiskirti su mūsų laikraščiu, brošiura, knyga bei atsišaukimu. Visuomet mes juos turime turėti su savim, kad kiekvienam susitikime, nežiūrint kur susitiksime, pasiūlytume įsigyti, bei paaiškintume svarbą būti skaitytojais darbininkiškos spaudos—"Laisvės", "Vilnies", "Darbininkų Žodžio", "Darbininkės" ir kt. Taipgi kvieskime būti mūsų organizacijų nariais bei lankytis mūsų susirinkimuose.

K. Koresp.

Ar Alus Sugrąžintų Gerbuvį?

(*Tąsa*)

Tai tokis skaičius buvo bravoruose dirbančių 1918 metais—75,000!

Tai gerai. Kiek darbų gali būt užtikrinta legalizavus alaus gaminimą?

Laike rugpjūčio mėnesio, 1931 m., Wall Sreeto laikraštis "Journal of Commerce" talpino eilę straipsnių, kuriuos parašė tyrinėjimo vedėjas iš Association Against Prohibition Amendment; tai organizacija, kurios pats vardas rodo, jog norinti įrodyti, kokia nauda būtų panaikinus blaivybės įstatymą. Tuose straipsniuose nurodoma, kad tik 107,745 naujų darbų susidarytų panaikinus blaivybės įstatymą. O dabar yra 15,000,000 bedarbių!

Pažvelgkime į tai, kiek dabar dirba prie gaminimo ir pristatymo degtinės ir alaus blaivybės laike!

Buvęs New Yorko miesto policijos viršininkas Whalen pareiškė, jog vien tik New Yorko mieste yra 32,000 "spikyzių" (slaptų karčiamų.) Jo įpėdinis, Mulrooney, kalbėdamas Bond Club of New York surengtam pokily, sakė, kad nei vienas iš apskaitliavimų, kokiuos jis girdėjo, nėra pilnai teisingas; jis rokuoja, kad jų yra desėtkai tūkstančių daugiau.

1918 metais New Yorke buvo tik 6,777 saliunai. Jeigu kiekvienas iš dabar esamų 32,000 ar daugiau turi tik po tris darbininkus, jau mes turime dabar daugiau darbų, negu buvo prie saliūnų pirma blaivybės įvedimo.

Jeigu 32,000 yra viename mieste, tai kiek yra visoje šalyje? Tam gal būtų reikalinga paimti profesorių Einsteiną apskaitliavimui.

Aišku, kad ir "spikyzių" operavimas taipgi padaro darbų.

1920 metais 32,000 katilų užgriebė blaivybės agentai.

1928 metais skaičius pašoko iki 261,000. Gi kiek šimtų tūkstančių nebūna užgriebta ir žmonės juos dirba?

Kapitalistinės partijos šiandien šaukia: "blaivybė atima žmonėms darbus". Bet šiandien tikrenybėj nėra blaivybės, apart įstatymų knygose.

Skaičius "darbininkų" šiandien nelegalėj degtinės prekyboj didesnis, negu kada nors pirmiau, pirmiausiai delei to, kad nėra centralizuotos gamybos, antra, delei to, kad šiandien daugiau degtinės sunaudojama, negu kada nors pirmiaus. Laikraštis "Journal of Commerce" sakė: "Mes pirmiau apskaitliavome, kad pas mus ant kiekvieno gyventojo sunaudojimas spiritinių gėrimų dabar yra dešimts sykių didesnis, negu buvo pirma karo.

"Virš 50,000 būna nuteista už blaivybės įstatymo laužymą kiekvienais metais. Tas, žinoma, yra tik maža dalis viso skaičiaus asmenų, kurie užsiima alkoholinių gėrimų bizniu. Jeigu net vienas iš dešimties tuo bizniu užsiimančių būna nuteistas kiekvienais metais, tai apie 500,000 asmenų šiandien daro sau pragyvenimą iš degtinės biznio." (August 20, 1931.)

Šalies transportas randasi krizy.

Politikieriai sako: "Transportuokite svaiginančius gėrimus ir išrišite problemą." Bet kaip šiandien pristatoma milionai galionų degtinės? Wickersham Komisija, kurią paskyrė prezidentas Hooveris, šiais metais pareiškė, kad degtinė išmugeliuojama orlaiviais, laivais, automobiliais ir kitokiais būdais. Ar gi to mes nežinome?

Tūkstančiai trokų valdytojų ir krovėjų dirba butlegerystės transporte.

Alus Nesuteiktų Daugiau Darbų

Taigi, iš to aiškiai galima matyti, kad panaikinimas blaivybės nesuteiktų naujų darbų. Sakoma, jog tai suteiktų daugiau progos teisingiems darbininkams. Bet kas gi greičiausiai įeitų į legalizuotą degtinės biznį, jeigu ne tie, kurie yra geriausiai prisirengę su reikalinga mašinerija?

O kas liečia atėmimą iš "raketierių" rankų, tai, reikia pasakyti, jog šalyje nėra nei vienos pramonės, įskaitant ir politikos biznį, kuri nebūtų grafetrių ir "raketierių" rankose!

Reikia atminti, kad legalizavimas degtinės gaminimo taipgi sumažintų skaičių dirbančių minkštų gėrimų srity, kas išaugo iki didelės proporcijos nuo 1918 metų. Dabar vienuolika milionų bonkų minkštų gėrimų parduodama kiekvienais matais. Alus tikrai išmuštų iš biznio kelis bilionus minkštų gėrimų.

Kitas burbulas pučiamas šaukiant: "žiūrėkite, ką tai padarytų bonkų pramonei, bačkų gamintojams, ženklelių spausdintojams." Kai kas gali manyti, jog šimtai tūkstančių darbų laukia darbininkų tose šalutinėse degtinės gaminimo srityse. O tačiaus Jungtinių Valstijų Bravorų Sąjunga (U. S. Brewers Association) pati pripažįsta, kad tik 18,000 darbininkų dirbo gaminime bačkų, bonkų, ženklelių, dėžių ir kitokių dalykų, sąryšy su alaus ir vyno gaminimu pirma karo.

Kad ir dabartinės kišeninės bonkos ir visokie ženklai, kuriais būna papuošta sklepe arba garadžiuje pagaminta degtinė, ne angelų pagaminta; juos padaro darbininkai.

(*Pabaiga rytoj*)

Pennsylvania Gelžkelių Kompanija Paleidinėja Darbininkus ir Kapoja Uždarbius

CARNEGIE, Pa. — Kelios savaitės atgal paleido eilę breikmanų, kitus padėjo dirbti tik po kelias dienas į mėnesį; o taip vadinamus konduktorius (darbinių traukinių) padėjo į breikmanų vietas už numuštą mokestį, ir tai dar negauna visų dienų dirbti. Vadinasi, mokestį kapoja iš abiejų galų, ne tiktai kad algą sumažina, bet ir dirbamas dienas sumažina daugiau nei ant pusės. Taigi darbo mokesnį kapoja dar pirma generališko algų kapojimo.

Žinoma, jeigu būtų gera unija, tai kompanijos taip negalėtų daryti, bet dabar, prie tokios unijos, kurią kontroliuoja reakciniai elementai, tai kompanijos gali daryti, ką tiktai jos nori.

Darbininkai turi išrinkti eilinius narius į viršininkus, ypatingai revoliucinius darbininkus, o dabartinius reakcinius viršininkus pasiųsti pas velnio močią. Nes kol tokie viršininkai valdys uniją, tol bus darbininkai metomi iš darbo ir algos jiems kapojamos, be jokio pasigailėjimo. Dabartiniai viršininkai tiktai rūpinasi savo dešmt-tūkstantinėmis metinėmis algomis, o ne darbininkų reikalais.

Mainierių Darbai ir Uždarbiai

Pittsburgh, Coal Co. dirba po 2-3 dienas į savaitę. Dirba po du, tris ir keturis viename "pleise," nes jau maina baigiasi, tai nėra užtektinai "pleisų." Už toną anglies po mašina moka 30 centų plačiuose pleisuose, o siauruose po 35 centus. Trijų tonų karai sveria jau tik po toną ir pusę arba toną ir penkioliką šimtų mainieriai ištikro gauna 15-17 centų. Jokių extra mokesčių nėra. Nors tau prisieis per dieną ar dvi uolas-šleitus versti, tu už tai negausi nieko mokėti, arba gali vandeny būti iki kelių, irgi nieko nemoka. Karų (vagonėlių) taipgi mažai gauni ,taip kad nieko veik negali uždirbti. Ir tuos, ką uždirbi, turi kompanijos krautuvėj palikti, nes priverstas esi išimti pirma iš krautuvės ir pravalgyti, negu "pedės" diena ateina; ir tai nėra užtektinai kas valgyti, turi pusiau alkanas būti, o dirbti labai sunkiai ir pavojingai, nes kasykla yra sena, ir akmenys iš viršaus puola nuolat; mat, jau viskas išpuvę.

Milners Coal Mine Co. — Čia taip pat mainieriai labai išnaudojami; už trijų tonų karą jiem pripažįsta tik 2,700 svarų; svarstyklių nėra, tai bosas duoda nuo akies, kiek jam patinka. Už toną po mašina moka neva 40 centų, bet pagal teisingą vogą, tai neišeis nei po 20 centų.

Mainieriai, kaip vienoj, taip kitoj mainoj neorganizuoti; už tad taip labai nežmoniškai yra išnaudojami. Turėtų organizuotis į NMU.; susiorganizavus į šią uniją, būtų galima pagerinti savo būvį.

Bedarbis.

HARBINAS. — Japonijos karo štabas praneša, kad chinai sukilėliai nugalėjo Japonijos kareivius. Sukilėliai užpuolę Chiamussu apielinkę, netoli nuo Sungari upės. Sakoma, kad Sovietų traukinį sudeginę.

ROCHESTER, N. Y.

Prasidėjo smarkus darbas už paliuosavimą drg. Josepho Sgovo. Jis yra italas, sulaikytas delei deportavimo į kruvino Mussolinio rankas.

Dalykas štai kame. "Laisvės" skaitytojai gal atsimena, kaip pereitą žiemą bedarbiai ėjo į miesto tarybą reikalauti pašalpos Tonawanda miestelyje, Buffalo apielinkėj. Tą bedarbių grupę, žinoma, pasitiko policija ir ėmė mušti; bedarbiai gynėsi. Daug alkanų bedarbių liko areštuota, jų tarpe kelios merginos ir J. Sgova. Mat, kapitalistinėj tvarkoj eiti reikalauti pašalpos, tai didžiausias prasižengimas.

Visi areštuotieji buvo nuteisti po kelis mėnesius į kalėjimą; jie buvo atvaryti į Rochesterio pavietavą kalėjimą. Sgova gavo devynis mėnesius; kiti po kiek mažiau.

Drg. Sgova, pabaigęs devynis mėnesius, vėl tapo areštuotas, dabar jau deportavimui, ir padėtas po $10,000 kaucijos. Jis yra ne pilietis; bandė kelis sykius išsiimti pilietybės popieras, bet vis nepavyko. Drg. Sgova yra vedęs. Jo šeimyna didžiausiame skurde gyvena Buffalo, N. Y.: moteris ir trys vaikučiai, kurie visi yra šioj šalyje gimę.

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas paėmė advokatą ir deda visas pastangas, pirmiausiai sumažinti kauciją, o po tam, jeigu jau nebus niekaip apgint nuo deportavimo, tai kad būtų leista jam važiuot į Sovietų Sąjungą. Nes jeigu Sgova būtų nusiųstas į kruvinojo Mussolinio rankas, tai jam gręsia mirtis.

Turiu pasakyti dar štai ką. Lankant drg. Sgovą kalėjime, jis pasirodo pilnas energijos ir pasiryžęs kovoti už savo ir visų darbininkų reikalus.

Draugai rochesteriečiai, visų mūsų pareiga yra gelbėti tą draugą nuo mirties!

Proletaras.

BUFFALO, N. Y.

Spalio 2 d. laikytam susirinkime, APLA. 25 kp. ir LDS. 23 kp. pakeltas klausimas apie "Vilnies" dienraščio užpuolikus.

Susipratę darbininkai stoja į kovą prieš fašistus, kad apgynus "Vilnį" su aukomis. Aukavo sekamai: APLA. 25 kp. $5; J. Lesčinskas $3; po $1: J. Reder, P. M. Garrison, Mrs. E. Garrison, J. Apšiega, P. Banevičia, F. Giedraitienė; J. Dielinikaitis 50c.; P. Mockiavičius 25c. 5 org. pikniko pelnas $7.73. Viso surinkta $22.48.

Taipgi nutarta pasiųsti protesto rezoliucija prieš užpuolikus.

Visiems aukotojams tariu ačiu.

P. M. Garrison.

PITTSBURGH, PA.

Mirė Fab. Savinis

Spalių 7 d. mirė Fabijonas Savinis, 2109 Forbes St. Laidotuvės buvo spalių 10 d. Paliko nuliūdime savo moterį, dukterį, 12 metų, ir sūnų, 10 metų.

Velionis buvo vos sulaukęs 39 metų amžiaus. Į šią šalį atvyko 1912 metais. Buvo laisvas žmogus. 1925 metais prisirašė prie Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos. Buvo darbininkų judėjimo veiklus pritarėjas; iš amato muzikantas. Kuomet grajydavo darbininkiškoms organizacijoms baliuose arba piknikuose, niekad neimdavo priklausomos už tai pinigų dalies ir visados su aukomis prisidėdavo.

Taigi pittsburghiečiai labai gražiai palaidojo Fabijoną. Laidotuvėse dalyvavo apie 75 mašinos. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Lai būna jam ramu ilsėti.

Draugas.

A. L. D. L. D. VAJAUS IŠPARDAVIMAS KNYGŲ

ALDLD vajaus metu skelbia naujai nupigintą išpardavimą knygų. Kuopos ir platintojai—platinkite. Darbininkai, parsitraukite, skaitykite ir švieskitės. Kas dabar stos į ALDLD, tas gaus DOVANŲ.

$4.50 Vertės Leninizmo Raštų už $1.00

Komunizmo A-B-C-. Parašė N. Bucharinas. Tai geriausias klasinis vadovėlis. Išdėsto kapitalistinės tvarkos ydas, iš kur kyla bedarbės ir karai. Turi 208 puslapius ir gražiai apdaryta. Kaina buvo $1.50. **Dabar 25c**

Leninas, Jo Gyvenimas ir Darbai. Parašė M. Jaroslavskis. Kiekvienas darbininkas privalo ją perskaityti. 432 puslapių, gražiai apdaryta. Kaina buvo $2.00. **Dabar 50c.**

Lenino Raštų vienas tomas lietuvių kalboje.

Visos trys knygos tik $1.00

Istorija Amerikos Darbininkų Judėjimo

Istorija Socializmo Suvienytose Valstijose. Knyga ant geros popieros ir verta kiekvienam perskaityti. 450 puslapių, gerai apdaryta. Kaina buvo $1.50. **Dabar 25c.**

Klasių Kovos Istorija Amerikoje. Parašė A. Bimba. Kiekvienas darbininkas ir darbininkė privalo perskaityti šią knygą. Gražiai apdaryta ir turi 608 puslapių. Kaina buvo $2.25. **Dabar 50c.**

Darbininkiškų Brošiūrų už 25c.

Visos už $1.00

Darbininkų Sveikata už $1.00

"Darbininkų Sveikata". Šią knygą parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Geriausia knyga apie žmogaus kūno subudavojimą ir užlaikymą sveikatos. Atspausdinta ant labai geros popieros ir turi daug paveikslų. 628 puslapių. Gerai apdaryta audeklo viršeliais. Kaina buvo $3.00. **Dabar pašaliniams $1.00.**

ALDLD kuopoms ir nariams tik 25c

$5.00 Vertės Marksizmo Raštų už $1.00

Liudoviko Bonaparto Brumerio -18-ji ir Pilieč'ų Karas Francijoje. Parašyta K. Markso. Būtinai reikia skaityti kiekvienam darbininkui. 360 puslapių, apdaryta. Kaina buvo $2.00. **Dabar 25c**

Istorinis Materializmas. Parašė H. Gorter. Knyga turi 200 puslapių, gerai apdaryta. Būtinai turi perskaityti kiekvienas klasiniai sąmoningas darbininkas. Kaina buvo $1.50. **Dabar 25c**

Karolio Markso Teorijos Sistema. Parašė L. B. Budin. Labai naudinga ir reikalinga knyga. 336 puslapių, apdaryta. Kaina buvo $1.50. **Dabar 25c**

Vienas tomas Lenino Raštų 25c

Visos knygos tik $1.00

Keturios Knygos Apie Religiją už $1.00

Religija. Antras tomas. Parašė Dr. S. Matulaitis. Knyga turi 250 puslapių. Gražiai apdaryta. Išaiškina iš kur atsirado visokie "šventieji", "stebūklai", "šventės" ir tt. Tikras šaltinis žinių apie tikėjimą. **Kaina $1.00**

Kunigo Išpažintis. Parašė buvęs kunigas P. Viliūnas. Tai gana įdomi knygelė. Puslapių 56. **Kaina 20c**

Komunizmas ir Krikščionybė. Parašė vyskupas W. M. Brown. Knygoje yra daug faktų apie tikėjimą. Apdaryta. 224 puslapių. Kaina buvo $1.25c. **Dabar 25c**

Naudotojų Tikyba. Turi 32 puslapių. Naudingiausia knygelė apie tikėjimą. Kaina buvo 10c. **Dabar 2c**

Visos keturios kartu už $1.00

Gamtos ir Mokslo Knygos už 50c

Pasaulio Stebūklai. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Knyga labai naudinga ir verta kiekvienam darbininkui bei darbininkei perskaityti. 416 puslapių. Apdaryta. Kaina buvo $2.00. **Dabar 50c**

Atmosfera Arba Oro Gazai ir Jų Ypatybės. Parašė Dr. A. Petrika. Turi 128 puslapių. Gerai apdaryta. Kiekvienam patartina perskaityti. Kaina buvo 75c. **Dabar 10c**

Abi knygos kartu perkant 50c

Įdomiausi Atsiminimai už $1.00

Caro Kalėjimuose. Parašė V. Kapsukas. Tai įdomiausia knyga apie Rusijos caro laikų viešpatavimą, darbininkų kovas ir ant jų puolimus, bei kankinimus kalėjimuose. 320 puslapių. Gražiai apdaryta.

Kaina buvo $1.75. **Dabar 50c**

Bolševikai. Parašė Aleksejev, vertė V. Lienius. Knyga tiktai iš spaudos. Tai atsiminimai iš pilietčių karo Rusijoje. Labai naudinga ir patraukianti knyga. 364 puslapių. **Kaina 50c**

Abi knygos tik $1.00

Istorijos ir Politikos Raštai $1.00

Socialdemokratijos Žlugimas ir Revoliucinės Kovos Vokietijoje. Knyga labai įdomi, nes joje aprašoma Vokietijos socialpatriotų išdavystės ir kovos po karo. Turi paveikslų. 280 puslapių. Apdaryta.

Kaina buvo $1.25. **Dabar 25c**

Politinės Ekonomijos Pamatai. Parašė F. Vaikšnoras. Labai naudinga ir reikalinga kiekvienam perskaityti knyga. 256 puslapių. Apdaryta. Kaina buvo $1.50. **Dabar 25c**

Naujo Karo Gaisras. Parašė D. M. Šolomskas. Naudingiausia knygelė apie dabartinę pasaulinę padėtį: Karą Mandžurijoje; p sekmes pereito karo ir naujus prisirengimus prie karo. Turi 64 puslapių.

Kaina 20c. ALDLD kuopoms ir nariams tik 10c

Rusijos Istorija. Parašė Pokrovski. 320 pusl. Labai naudinga. Kaina buvo $75. **Dabar 50c**

Visos už $1.00

Lenino Raštai už $4.00

Lenino Raštai lietuvių kalboje išleista sekamuose leidiniuose: **Marksizmo Pamatai; Darbininkai ir Valstiečiai; Marksizmas ir Tautinis Klausimas; Kokia Turi Būti Darbininkų Partija; Marksistai ir Menševikai; Marksistai ir Liaudininkai; 1905-6 Metų Revoliucija; Profesinės Sąjungos; Jaunimas; Imperialistinis Karas; Nuo 1905 Iki 1917 Revoliucijos; 1917 Metai ir Revoliucija; Komunistų Internacionalo Kūrimas; Pirmi Sovietų Žingsniai; Proletariato Diktatūra; Sovietų Valdžia ir Komunistai; Partijos Organizavimas** ir **Proletariatas ir Valstybė.**

Visi raštai pirmiau kainavo $10.00. **Dabar $4.00**

Kas nori gali pirkti ir skyrium po kelias.

Kaina kiekvienos knygelės 25c

Pas mus galima gauti ir visas brošiūras išleistas "Balso" ir Lietuvos Kom. Partijos.

$3.00 Vertės Brošiūrų už 50c

Janonio Raštai. 112 puslapių. **Kaina 15c**

Samdomasis Darbas ir Kapitalas. 64 pusl. **Kaina 5c**

Kas Kaltas; Markso Kapitalas; Areliai ir **Profesinės Sąjungos** visos brošiūros nupigintos nuo **10c iki 1c**

Septynetas Pakartųjų. 56 puslapių. **Kaina 5c**

Paryžiaus Komuna. 66 puslapių. **Kaina 5c**

Tautų Liuosuotojai. **Kaina 2c**

Nepriklausomos Lietuvos Kalėjimuose. 64 p. **Kaina 5c**
Vienas numeris "Priekalo". **Kaina 20c**

Visos kartu perkant tik 50c

Galima traukt ir pasirenkant bile knygą. Kas dabar stos į Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją, tas gaus BILE SETĄ KNYGŲ VELTUI, kaipo dovaną. Kas pirks nemažiau, kaip TRIS SETUS, arba $3.00 vertės, tas gaus TIK UŽ $2.50.

Čekius ir money orderius išrašykite vardu **J. J. Kashkevich** ir siųskite su užsakymais sekamu antrašu:

D. M. ŠOLOMSKAS

46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

ĮSPŪDŽIAI KELIONĖS Į SOV. SĄJUNGĄ, LIETUVĄ IR ATGAL

J. Nalivaika

(Tąsa)

Tokiu būdu joms sunku gauti gyvenimui vietą; krautuvėse niekas joms neparduoda maisto, o jeigu nusiperka, tai kur nors pas spekuliantus. Ir kuomet jų gyvenimo sąlygos nepakenčiamos, suvaržytos, tad metę savo nešvarų užsiėmimą, eina į dirbtuvę pelnyti duoną.

Palikę genijų-artistų paveikslus, saulės kepinami, mažais žingsniais nuėjom į teismą. Čia teisiama ne vagys, ne politiniai prasikaltėliai, bet visokio amžiaus karštam ūpe gyvenanti žmonės, kurie pasirengę patys save nubaust: apsivest, ir jeigu poroj nesugyvena,—gaut perskyras. Vadinasi, buvome name, kur vedama ženybų ir divorsų rekordas.

Šitas butas visai paprastas. Jo viduje radom tris moteris. Jųjų rūbai neturi jokio vyriausybės ženklo, ot, rodosi, susirinkę mazgoti bliūdų, o ne atlikti valstybės uždėtas pareigas.

Mums sėdint ir besivėdinant, įėjo jauna pora. Vadovė sako: "Dabar matysite, kaip pas mus gaunama divorsas."

Nepaisant, kad ten valdiška vieta, neatsižvelgiant į mus sėdinčius be kepurių, tasai vyras net kepure galvą nenudengęs su savo įsipykusia pačia atsisėdo prie sekretorės stalo, pradėjo divorso aktą. Klausiam, del kokių priežasčių imama atsiskyrimas. Nenori vienas su kitu gyvent, ir viskas, o vedybinėj poroj išgyvenę tik keturis metus.

Jie turi porą vaikų: vyras pasiima vieną, o moteris—kitą. Ji stenografistė ir uždirba 100 rublių į mėnesį, jis gi kokis tai elektros studentas ir gauna 65 rub. į mėnesį. Moteris aiškina sekretorei, kad jis savo kursą jau baigia ir už mėnesio kito jis gaus 300 rublių mėnesiui. Tad, nepaisant kad pasiima vieną vaiką, aš noriu, kad jis iš savo algos prisidėtų ir prie auginimo pas mane paliekančio vaiko. Vyras atsakė—gerai, ir ginčas baigtas. Tuomet sekretorė, paėmus jųjų darbinius pasus, parašė ant vieno ir kito, kad jie buvo vedę ir skyrėsi tokiomis išlygomis. Paskui įtraukė knygosna, davė pasirašyti; nuėjo prie antro stalo, kita moteris ant pasų prispaudė pečėtį. Vyras jau buvo beeinąs laukan, bet moteris šūktelėjo—"pasiimk pasą", ir tas, syktelėjęs ranka, dingo už durų. Jo buvusioji žmona, truputį šnektelėjus su vedėja, irgi išėjo savais keliais. Nemačiau, kad bent vienas būtų mokėjęs pinigus.

Matę amerikonai, pakraipė galvas, mums irgi keistą, kad nereikėjo nė liūdininkų, nė advokato ir be visokių skerspainių į kelias minutas jųjų ženybinis ryšys gavo jau keturis galus.

Tolstojaus Muzėjuj

Iš čia nuėjom pamatyti Tolstojaus muzėjaus. Ten nieko žingeidaus. Sodne senas namas, jame stovi jo naudoti baldai, lovos ir rašomas kambarys plikomis sienomis. Nėra jokių vaizdų, paveikslų. Kiti kambariai maž daug papuošti. Svečių kambaryje guli meškos kailis ir baltuoja joje kada tai buvę pikti dantys; ant piano geras muzikantas da galėtų paskambinti vergų Volga trauktų medžių melodiją.

Tolstojus nebuvo revoliucinis rašytojas. Berods, jis savo raštais norėjo įkalbėti popams, dvarininkams ir caristų gaujoms, kad jie turėtų daugiau mielaširdystės visos Rusijos liaudžiai, bet jiems aštrios kovos neskelbė. Vienok jo, kaipo rašytojaus, gyvenimo namas tinkamai užlaikomas.

Kultūros ir Poilsio Parke

Į povakarę garlaivėliu Maskvos upe plaukėm į Poilsio ir Kultūros parką. Upėje daug žmonių maudosi. Ant medžių, troptų, ar kaip juos ten vadina, sėdi vyrai pilnam nuogume ir laisvai rankomis muilina visas kūno dalis. Vienas rusas tūristas sako: "Tėmyk, amerikonkos žiūri į nuogus vyrus ir nealpsta. Joms reikėtų parodyti bent nuduotą 'nemorališkumo' bijojimą."

Paplaukus apie 20 minučių, laivelis sustojo, ir mes upės kranto trepais užlipom augštyn. Tik įėjus parkan, matome jaunimo didelį ratą. Viduryje jo sėdi jaunuolis ant mažo uslanėlio ir tampo armoniką, iš kurios girdisi šokiams tinkami garsai, o visas smagume paskendęs jaunimas šoka, sukasi ir nepaiso nė kylančių dulkių. Įėjus porai į vidurį rato, liepia: "Darykit taip, darykit šitaip." Ranką kilst, koją kyšt; apsisuka, skaičiun žemę mušdami padais, į vieną, paskui į kitą pusę ir, armonikos lydimi, šoka, žaidžia kad malonu stovėt ir matyt jau Sovietų tvarkos išauklėtą naują kartą.

Einant toliau, kiti jaunuoliai grajina bolę, kiti kojomis ją spardo, treti susistatę kokių ponukų lazda muša. Kas kampas—naujas zbitkas. Manau, jog šitam parkui daugiau tinka nuovargio vardas, o ne poilsio.

Prie namo, lyg ir daržely, prie stalų susėdę savos rūšies sportininkai: vieni stumdo čekerius, o kiti galvoja, kaip sumušus oponento šachmatų armiją. Tolimesniuose nuo stalų krėsluose, kaip kas skaito knygas bei laikraščius.

Atydžiai tėmijau kelis smarkuolius, kaip jie įsibėgėję šoka į smėlio krūvą, idant parodžius, per kokio pločio grabę galėtų peršokti.

Atsidusau, prisiminęs piemenystės dienas, kuomet ganydami karves taip šokinėdavom per ravus. Ne sykį, įkritus purvan, reikėjo pačiam išsiskalbti kelines, idant išvengus motiniškų zurzėjimų. Taip bemąstant praeityj dingusios jaunystės nepagausiu, o reikia eit ieškot iš minios žmonių prasišalinusios mano grupės.

Į Maskvą parvažiuosiu, kad ir vienas, tad ko čia nusigąst? Kojuoju parko plačiu taku, tėmydamas bevaikščiojančius žmones. Matosi ir gana meiliai susikabinusių porelių, bet man nesvarbu jų asmeniškas užsiėmimas—meilė, romansas. Aš daugiau įdomauju visų žmonių gyvenimo reikalais, tai yra, tėmiju jųjų apsivilkimą, apavą. Vyrai ir moterys daugumoje vienplaukiai; nors mažai, bet dar matosi išmargintų marškinių nešiojant, viršuj kelinių šniūreliu surištų.

Abelnai parke susirinkusių žmonių parėdai nebrangūs, bet turi vidutinį grožį. Amerikoniška drapana da daug nuo jų skiriasi—gražesnė ir brangesnė.

Taip besižvalgant, nuėjau geroką galą, bet nesimatant mano grupės, grįžau atgal. Čia sutikau ateinančias, augštai nuaugusias, dvi amerikones, su jų viduryj esančiu visa galva maėesniu vadu-vertėju.

Tasai sauso veido mažas žmogutis paklausė manęs, kur einu. Atsakiau: jieškoti savo grupės. Nors ir tuom pačiu sykiu dairiausi aplink, ir tos dvi ypatos jau ne sykį su mumis vaikščiojo, bet kur dvi, tai ne tuzinas ar daugiau tūristų. Jam pavadinus eiti atgal—visi keturi žengėme keliu parko klonin.

(Bus Daugiau)

DETROIT, MICH.

Kunigas J. Čižauskas Atsisakė Teisme Kalbėti Prieš Kaltinamuosius

Darbininkų dienraščiuose buvo rašyta, kad lietuvių apgyventoj vietoj East Side šv. Jurgio parapijos klebonijoj, tarpe kun. J. Čižausko ir V. Bunkaičiutės, kuri per kelis metus dainavo parapijos chore, iškilo skandalas, kuris tiek daug kalbų sukėlė po visą miestą ir apielinkėje. Visi laukė tos dienos, kada atsibus teismas klebono ir jo kaltininkų. Dabar jau viskas aiškiau; tai reikia parašyti plačiau, kaip dalykai dėjosi.

Veronika Bunkaičiutė, kaip tarpe parapijonų, taip ir klebono akyse buvo labai populiari. Bet kartą V. Bunkaičiutė apsvarstė, kad šiaip ar taip, bet jau reikia savo mylimajam Edward Podolskiui, buvusiam policmanui, atvirai pasakyti, kad ji su klebonu buvo labai draugiška.

Kun. Čižauskas irgi nujautė ką tokio, nes norėjo iš vienos draugijos pasiskolinti $3,500. Bet draugijos nariai, lyg ką nujausdami, atsisakė skolinti tokią sumą.

Aplinkybės taip susidaro, kad V. Bunkaičiutė su savo meilužiu Edwardu Podolskiu, kuris buvo Detroito priemiesčio Hamtramck policistu, reikalauja iš kun. Čižausko sumokėti prižadą, tuos $10,000. "Dvasiškas" tėvelis buvo bėdoj, kad grasinimais priverstas davė čekį sumoje $2,500 rugpjūčio mėn.

Rugsėjo mėn. V. Bunkaičiutė šaukia telefonu klebonų ir reikalauja, kad jai sumokėtų visą pažadėtą sumą. Čižauskas liepia jai ateiti į kleboniją. Atėjus V. Bunkaičiutei, kun. Čižauskas paaiškina, kad prie savęs tiek pinigų neturįs, o bankai jau uždaryti. Bet matydamas, kad čia jau nejuokai yra su mergaite, vėl liepia ateiti kitą dieną ant rytojaus.

Pažadėtoj datoj vakare, kada atėjo pats Bunkaičiutės meilužis, policistas E. Podolskis, atsiimti likusių $7,500, kun. J. Čižauskas jau buvo pasikvietęs detektyvus į kleboniją ir juos areštavo. Areštuotus išvedė per užpakalines duris šone bežnyčios, kad parapijonai nepatėmytų. Po to, anglų laikraščiuose buvo plačiai rašyta ir areštuotų atvaizdai sudėti.

Prasideda teismas dar rugsėjo mėnesį. Teismo kambariai pilni lietuvių visokių pažvalgų, bet didžiumoje pačių parapijonų. Nes East Sidėj, šv. Jurgio parapijoj jau pirmiau buvo panašus atsitikimas su kun. Skripkos gaspadine, kuri susilaukė kūdikio 1916 metais: parapijonai sukėlė tokį skandalą, kad per kelias dienas policija sergėjo kleboniją ir visgi kun. Skripka buvo išguitas iš parapijos.

Todel ir dabar parapijonus labai sujdomavo kun. J. Čižausko teismas su policistu Podolskiu ir V. Bunkaičiute.

Per tris kartus teisėjas Scallen atidėliojo teismą. Ketvirtą sykį jau buvo teismas iškeltas pas teisėją Gordoną. Tai įvyko 11 d. spalio. Vėl pilnas teismabutis prisikimšo lietuvių. Pirmuose suoluose klausytojų eilėse sėdėjo parapijonų ir bažnytinio choro narių, vyrų ir merginų.

Kada byla liko iššaukta teisman, tuomet per teismo šonines duris atėjo ir kun. J. Čižauskas. Jis buvo, iš išvaizdos matyti, labai nervuotas. Teismo aktą raštininkas pervedė labai tyliai. Vėliaus pasidarė pertrauka, ir buvo teisėjas išėjęs į kitą kambarį. Tuomet ir kun. Čižauskas metė akimis į atsilankiusius lietuvius. Ypač į savo parapijonus, ir negražiai, rūščiu veidu į juos raukydamasis, žvalgėsi.

Vėliaus visus kaltininkus ir kun. Čižauską sušaukė į atskirus kambarius. Po kiek pertraukos likosi pareikšta, kad abi pusės susitaiko be jokio teismo, ir kun. J. Čižauskas atsisako ką nors blogo liūdyti prieš E. Podolskį, kuris su V. Bunkaičiute reikalavo iš kun. Čižausko $10,000.

Iš teismo su linksmu veidu ir šypsa išėjo E. Podolskis su advokatais ir savo liūdininkais; kun. Čižauskas irgi per šonines duris išmaršavo. Tuomet pakilo eiti sau ir atsilankę parapijonai.

Tuoj už durų buvo girdėtis visokių parapijonų kalbų: kad kun. Čižauskas del to nestojo į teismą prieš kaltinamuosius, kad bijojo, idant daugiau nebūtų iškelta jo "šventų" darbelių teisme; atviram teisme visi girdėtų. Pačios tikinčios merginos kalbėjo, kad dabar klebonui dar daugiau kainavę.

Faktiškai žiūrint į dalykų stovį ir sekant teismo rekordus, štai ką matom.

Pirmiau buvo skleidžiama, kad tai tik pasipinigavimo tikslas yra V. Bunkaičiutės ir E. Podolskio; jie tik pinigų iš klebono norėję, o "tėvelis" nedavė, ir taip sau tik buvę nesusipratimas su jo choro nare.

Bet kodel gi bijoti reikėjo kun. Čižauskui teisme stoti ir pasakyti tie visi nesusipratimai ir įrodyti klebono nekaltumas? Ką reiškia atsisakymas liūdyti prieš savo priešą, kuris su ginklu rankoje grąsinęs, reikalaudamas sumokėti pažadėtą sumą? Reiškia, prisiimti pačiam kalčią.

Kun. Čižauskas yra grinorius anglų kalboje; jam tad padėjo lietuviškas fašistuojantis advokatas Uvikas, kaipo "klumočius."

Skirstantis iš teismo, keletas parapijonkų įpykusių prisiminė: matai, begėdis, užglostė savo darbus, bardavo mus, kurios į teismą eidavom, sakydamas, turite vaikus, tai juos auklėkite ir indus plaukite. O, mat, ką jis...

Dabar gali aiškiai persitikrinti parapijonai, kaip jų dievo įpėdiniai yra susirišę su buržuazija, apsigina vieni kitus. O kunigai, reklamuodami, kad jų reikia klausyti, pasirodo, kaip jie patys išgalvoto dievo klauso, tuštindami katalikams jų kišenius.

Šis klebono skandalas piniginiai daug lėšuoja, bet tie vargšai tikinti parapijonai turės vėl po centą sunešti ir atpildyti kunigo aruodą. Tad pagalvokite, šalinkitės nuo tokių dievo tarnų, jūs tikintieji darbininkai. O visi kiti, susipratę darbininkai, leiskitės darban, eiti į nesusipratusius darbininkus, užrašinėti jiems mūsų dienraščius "Laisvę" ir "Vilnį", ir "Darbininkę," kad visi darbininkai susiprastų, kas juos išnaudoja ir iškrausto jų kišenius.

"L." Koresp.

"LAISVĖS" KONCERTO

Programoje Dalyvaus

A. Višniauskas

MERGINŲ OCTETAS

Puikiausias baritonas irgi dalyvaus programoje Iš Wilkes Barre, Pa. dainuos revoliucines dainas

DEMETRI CRIONA

Tenoras

Jo karjieros rekordai: Odessa Muzikos Teatro operoje dainavo ir lošė 1916, 1918 m. Grekų Nacionalėje Operoje, Athens, Graikija, lošė keturis sezonus: 1919, 1922 m. Nuo atvykimo į Ameriką, dainavo kaipo solistas Rusų Symfonijos Grupėje, New Yorke. sezonais 1924, 1926 m. Vėliaus gavo vietą pirmojo tenoro The Kings Henchman Opera Co., kur vaidino ir dainavo 1926-1927 m. Toliau, 1928 m. veikė prie American Music Drama. Gi 1929 m. dainavo Pennsylvania Opera Co., o 1930 m. Philadelphia Civic Opera Co. Dabar ja uantri metai dainuoja Russian Grand Opera Co. Mes ji girdėsime "Laisvės" koncerte.

K. MENKELIUNIUTĖ

Jau pasaulinės reputacijos dainininkė, tik dabar grįžus iš Italijos

NICHALAI HODARIK

Žymus rusų baritonas, kuris net ir krizio laike turi darbo teatruose

ADELĖ VALATKIUTĖ

Tai detroitietė, dramatiškas sopranas, kuri dabar mokinas Philadelphijos konservatorijoj ir mokytojauja ten Lyros Chorui

A. VIŠNIAUSKAS

Puikiai progresuojantis baritonas, kurio balsas skambės daugelyje darbininkiškų parengimų

AIDO CHORO MERGINŲ SEKSTETAS

Mokinasi įdomų veikalą su dainomis šiam koncertui

B. ŠALINAITĖ IR N. VALINČIUTĖ

Pasižymėjusios pianistės duos gražų piano duetą

BROOKLYNO AIDO CHORAS

Kurį draugė Šalinaitė pastatė ant laipsnio darbininkiškoje dailėje.

Taipgi bus dar keletas Specialių Kavalkų

Wm. NORRIS ORKESTRA

Po programai bus šokiai, kurie tęsis iki 12 valandai nakties

Įžanga: $1, 75c. ir 50c.

Pradžia 3 val. dieną

Įvyks Nedėlioje

13 Lapkričio (Nov.)

NEW GRAND ASSEMBLY
318 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Paliuosavo Baltas Verges

BUENOS AIRES. — Teismas čia paliuosavo 134 "baltas verges", kurios pateko kalėjiman už užsiimdinėjimą savo kūno pardavimu arba prostitucija. Argentinoj "baltųjų vergių" bizniu užsiima Zwi Migdal draugija, kuri perka ir parduoda jaunas merginas į paleistuvystės namus.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį.

Spalio October 26 d. 7:30 val. vakare, Kliubo Svetainėje, 376 W. Broadway.

Visi nariai dalyvaukite, nes yra labai daug reikalingų dalykų apkalbėti. Bus išduotas komisijos raportas iš konferencijos 7-to Apskričio. Komisija praneš, ką sužinojo apie tuos pinigus, kur buvo neaišku.

Sekretorius.
(253-255)

PHILADELPHIA, PA

Kurie turite paėmę platinimui tikietus LDSA 11 kp. čapsų Vakarienės, kuri įvyks November 5 d., Girard Manor Hall. Malonėkite paskubėti platinti ir grąžinkite nuo ko esate paėmę ne vėliau, kaip November 1 d., nes čapsų valgis tai yra chiniečių stiliaus valgis, ir turėtų pirmu kartu Philadelphijoj.

Tat įsigykite tikietus iškalno, nes tą vakarą nebus parduodama. Tikietus galima gaut pas visas L.D.S.A. 11 kuopos nares.

Rengėjos.
(253-254)

Visoms LDSA 5-to Apskričio Kuopoms

Kadangi mūsų 5-to Apskričio konferencija įvyks gruodžio 17 d., 1932, Philadelphia, Pa., tai laiko jau nedaug teliko, o dar ne viena kuopa ne pasimokėjo metines apskričio duokles. Kad sutvarkius finansinę apyskaitą ir prirengus pilną raportą ant minėtos konferencijos, tai aš kviečiu visas kuopas, kad pasimokėtut Apskričiui metines duokles, arba pelno nuo parengimų Apskričio naudai.

Čekį ar Money Order išrašykite iždininkės vardu B. Ramanauskienė ir pasiųskit sekretorei J. J. Potienei 1717 N. Marston St. Philadelphia Pa .

Jūsų Sekr. J. J. P.
(253-254)

PORT CARBON, PA.

LDSA 75 kuopa rengia vakarienę, kuri įvyks spalių 31, 8 val. vakare, J. Mikalskio svetainėje, 3rd St., Sconow. Atsilankykite visi, kurie tik išgalite. Skaniai pasivalgysite ir linksmai laiką praleisite. Kaina maža, tik 50c. ypatai.

(252-253)

SKAITYKIT IR PLATINKIT "LAISVĘ"

Get this Book Now

Married Life & Happiness

By Dr. W. J. Robinson

For genuine lasting usefulness this is the best book for women and for men. Every page of it is crowded with advice and information on how to keep alive through all years of marriage the joy of the honeymoon.

The book also has instructions and prescriptions for the treatment of many common diseases, accidents and defects.

250 pages, cloth bound, price $3.25, postpaid

J. BARKUS,
Box 129, G. P. O.,
NEW YORK, N. Y.

Naujienybė Darbininkams

SOVIETŲ SALDAINĖS

Keliolikos Skirtingų Rūšių Puikiausio Išdirbimo Sovietų Saldainės Amerikos Markete

VIENO SVARO DĖŽĖ

Gražiu Apdirbimu, Tinkanti Dovanom ir Lengva bi kur Pasiųsti

KAINA 39 CENTAI

Draugijom, bei krautuvėm, kurios ims 6 dėžutes kaina 29 centai už dėžutę, už 12 dėžučių, kaina 27c. už dėžutę. Persiuntimą apmokame. Pinigus kartu siųskite su užsakymais.

Šiais darbininkų tėvynės produktais aprūpina jus

"LAISVĖ"
427 Lorimer Street
Brooklyn, N. Y.

MASSACHUSETTS VALSTIJOJ

DIENRAŠČIO "LAISVĖS" NAUDAI

KONCERTAI

Įvyks Sekamose Vietose:

Spalių (October) 29, Nashua, N. H.

O'DONNELL SVETAINĖJE, 20 High Street

30 Spalių (October), Lawrence, Mass.

LIETUVIŲ ŪKĖSŲ KLIUBO SVETAINĖJE,

41 Berkeley St., Pradžia 2 val. dieną

6 Lapkričio, Worcester, Mass.

Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St.

Pradžia 4 val. dieną

Tai tik tiek šiuo tarpu Mass. valstijoje ir teturėsime koncertų, kuriuose dalyvaus **Menkeliunutė.**

Tat iš visos apielinkės kviečiame publiką dalyvauti tuose koncertuose.

Kviečia A.L.D.L.D. 7-tas Apskritis.

Renegatui Prūseikai So. Bostone Nepavyko Išniekinti Komunistinį Judėjimą

SO. BOSTON, MASS.

16 d. spalių čia įvyko prakalbos renegato Prūseikos. Tas prakalbas rengė keletas sugedusių darbininkiškam judėjimui elementų, kad paskleisti darbininkų tarpe neapykantą prieš revoliucinį darbininkų judėjimą abelnai ir prieš to judėjimo vadą, Komunistų Partiją, ypatingai.

Žmonių į prakalbas susirinko apie 150.

Gerokai po aštuonių pradeda prakalbas. Tema prakalbų, galima sakyti, buvo maišyta: ir apie bedarbę, ir apie karą, ir apie revoliuciją, ir apie politiką—viskimus.

Kankinosi Prūseika virš valandos laiko, norėdamas pasirodyti komunistu, bet iš antros pusės, baimė užpykinti priešus komunistinio judėjimo neleido Prūseikai paslėpti savo renegatiško veido. Del to jo visos prakalbos sakiniai ir išvados prieštaravo vienas antram, ir sąmoningi darbininkai lengvai galėjo permatyti, kad kalba darbininkiško judėjimo draskytojas ir veidmainis.

Prūseikos Bendras Frontas Su Valdžia ir Fašistais Prieš Darbininkus

Prūseika kalba apie reikalingumą bendro fronto; tik tuomet būsią galima, girdi, ką nors iškovoti. Taip, tai yra Komunistų Partijos obalsis, bendras frontas visų darbininkų prieš kapitalizmą ir jo agentus, tokius kaip ir pats Prūseika. Štai pavyzdžiai Prūseikos bendro fronto, kaip kad jis tą frontą išreiškė savo gazietoj "Naujoj Klampynėj."

J. Valstiju kongresas paskiria komisiją tyrinėjimui komunistinio judėjimo šioj šalyj. Komisija su kongresm. Fish'e priešakyj tyrinėja ir ieško visokiais būdais, kad surast priekabę, ypač paskelbt, būk komunistinį judėjimą Amerikoj finansuoja Maskva. Valdžios komisija negalėjo surasti to, ko nėra. Tai Prūseika per savo laikraštuką išlenda su aiškia provokacija ir, rodydamas pirštu Fishės komisijai, sako: "Mizara iš Maskvos nuo Angariečio parvežė pinigų "Laisvei," nes kitaip tai 'Laisvei' būtų buvę kaput."—Nors pats Prūseika gerai žino, kad iš Maskvos jokių pinigų negavo. Tai kokiais gi tikslais Prūseika tą bjaurią provokaciją iššovė? Ar darbininkiško bendro fronto tikslu?

"Vilnies" Areštas Tai Prūseikos Provokacijų Pasekmė Apie "Maskvos Pinigus."

Chicagos lietuviški fašistai su Evaldu priešakyj, pasitikėdami Prūseikos provokacijai apie Maskvos pinigus, įskundžia "Vilnies" įstaigą, būk "Vilnis" yra palaikoma "Maskvos pinigais." Valdžia užpuola "Vilnį" ir areštuoja du redaktorius ir administratorių. Valdžios agentai smulkmeningai ieško "Vilnyje" kokių nors iš Maskvos dokumentų, kaipo įrodymo, būk komunistinis dienraštis pasilaiko Maskvos pinigais. To nesuradę, sudaro prieš "Vilnį" kaltinimą, kad jinai norinti bankus subankrūtuoti; skundas paremtas ant žinutės su perspėjimu, kad darbininkai apsaugotų savo kišenius nuo abejotinų vijurkų-bankierių. O Prūseika, p a s i r e m d a m a s savo bendro fronto idėja, tiesioginiai apkaltina "Vilnies" redaktorius, kaip jie drįsta darbininkus persergėti nuo įvairių bankinių makliorių. Dar ištikrųjų nežinia, ar buržuazinis teismas suras kaltais "Vilnies" redaktorius ir administratorių, o Prūseika su visa lietuviška fašistija jau atranda kaltais ir pasmerkia "Vilnies" vedėjus. Nes to reikalauja Pruseikos bendras ffontas su fašistais prieš revoliucinį judėjimą.

Darbininkai Suprato, Apie Kokį Bendrą Frontą Prūseika Kalba

Rengėjai, So. Bostone, prisidengę Prūseikos "komunistiškukumu," norėjo pasipinigauti. Bet sąmoningi darbininkai tuojaus pareikalavo, kad būtų leidžiama atmušti Prūseikos demagogiją. Draugas Kazlauskas pirmas griežtai užprotestuoja prieš renegatą, kad Prūseika neturi teisės Komunistų Partijos vardu dangstytis ir aukas rinkti iš darbininkų savo kontrrevoliuciniam darbui.

Pirmininkas ir pats Prūseika rėkia ant d. Kazlausko, kad jie neduosią kritikuoti Prūseikos demagogiškos prakalbos. Tuomet d. Kazlauskas atsikreipia į publiką, sakydamas: "Kas norite, kad aš kalbėčiau, pakelkit rankas." Iškilo desėtkai rankų. "Kas prieš?" Niekas nekelia rankos. Vadinas, publika nori, kad d. Kazlauskas kalbėtų.

Kazlauskas pradeda kalbėti, bet pirmininkas su Prūseika nuo platformos rėkia, o keletas Prūseikos pasekėjų ploja; jų tarpe ploja ir "Keleivio" Gegužis (ar girdėsi). Taipgi nedaleptas aptiekorius B. ploja, kad nedavus d. Kazlauskui kalbėti.

Tam trukšmui einant, aukų rinkėjai laksto su kepurėmis, bet labai mažai kas duoda. Iš kelto protesto pasekmės tokios: aukų surinko 90 centų, kuriuos panaudos savo biznio "praplėtimui."

Sklokininkai Pasišaukia Policiją

Pirmininkas perstato Prūseiką antroj tęmoj kalbėti. Čia Prūseika turėjo noro visą purvą suversti ant komunistinio judėjimo; bet didžiuma publikos pasipiktinę, kad neleido d. Kazlauskui pakalbėti. Todel tik Prūseikai pratarus žodį, publika iškelia protestą; neduoda Prūseikai daugiau kalbėti; dalis publikos apleidžia svetainę. Šmitas, kaipo prakalbų rengėjas, bėga šaukti policijos, kad apsaugoti Prūseikos kalbą. Publika veik visa ant kojų; neleidžia renegatui kalbėti; darbininkai Prūseikai siunčia visokius komplimentus, liepia važiuoti pas Trockį ir tt. Prūseika dar nuo scenos nesitraukia; vaikšto po sceną ir, cigaretų parūkęs, vėl bando kalbėti. Bet publika audringai subaubia. Norinčių klausytis Prūseikos kalbos radosi apie 20 ypatų iš 150. Šmitas sugrįžta be policijos. Bet matydamas, kad darbininkai protesto prieš renegatą nenutraukia, Šmitas vėl leidžiasi laukan.

Prūseika visą trukšmo laiką bandė savo prakalbą tęsti, bet jo balsas paskęsta darbininkų proteste. Už kokio pusvalandžio įeina du policistai apsaugot Prūseikos prakalbas. Bet pas Prūseiką čia įvyko nervų suirimas, pamačius tuos savo draugus; ir kaip tik policistai į svetainę, tai Prūseika savo kalbą, kaip kirviu, nukerta ir nueina nuo scenos. Nenori darbininkams pasirodyti, kad policija eina su sklokininkais. Bet darbininkai suprato ir, Prūseikai einant šalin, padarė jam garsų būūū....

So. Bostono darbininkai tinkamai priėmė tą renegatą, iškeldami prieš jį karingą protestą ir pasiųsdami važiuoti pas Trockį. Taip ir visur darbininkai turėtų tą apsimaskavusį policijos ir fašistų agentą pasiųsti pas Trockį, nutraukiant maską nuo jo veidmainingos fizionomijos.

"Laisvės" Reporteris.

NUO REDAKCIJOS.

Apart "Laisvės" Reporterio, dar du draugai rašo apie nuotikius monelninko Prūseikos prakalbose So. Bostone. Žymėtina, kad Prūseika vartoja naują politišką žulikystę. Jau nesitenkina jis tik bendrai paplepėti ir padergti Komunistų Partiją ir jos pastatytą Lietuvių Komunistų Centro Biurą. Pamatė buožiukas, kad tuom toli nenueis; todel pasuko liežuvį truputį į kitą pusę; pirmąsias prakalbas jis dabar sako būk tai "revoliucioniškas," agituodamas net balsuoti už Fosterį, Komunistų Partijos kandidatą į prezidentus. Čia Prūseika lošia purviną demagogiją dar iš kitos pusės. Kas protestuos prieš jį, kaipo prieš kontr-revoliucionierių, tai Prūseika galės pasakyt: "matote, nenori, kad aš kalbėčiau už draugą Fosterį; nenori, kad žmonės balsuotų už komunistų kandidatą."

Bet draugai darbininkai privalo nepaisyti tokių Prūseikos išsisukinėjimų ir vyti jį iš visur laukan, kaip žaltį, kuris taikosi užlįst darbininkams už ančių, sykiu patuštinant jiems kišenius. Komunistų Partijai nereikia tokių purvinų talkininkų, kaip Prūseikos ir Butkai. Pats drg. Fosteris, kaipo Komunistų Partijos Centro Komiteto pirmaujantis narys, griežtai yra viešai pasmerkęs išdaviką Prūseiką. Neduokite, todel, sklokos vadams dangstytis Fosterio bei Komunistų Partijos vardu. Nepaisykite, ką jie šneka ar šnekės būk tai už Fosterį. Žiūrėkite, ką tie darbininkų išdavikai, politiniai banditai ir plėšikai daro; spręskite apie juos sulig jų provokatoriškų darbų ir grūskite juos iš savo kolonijų laukan taip greitai, kad jie negautų nei kojų sušilti. Jų patronais yra socialfašistai ir policija. Jokis klasiniai padorus darbininkas, todel, neturi užtarauti tokių Prūseikų arba Butkų, arba sakyti, kad "prastai" kur nors su jais pasielgta, kad jiems neduota kalbėt. Prieš tokius darbininkų pardavikus negali būt perprasto pasielgimo.

Rezoliucija Prieš APLA 2-rą Kuopą

APLA. 52 kuopos mėnesiniame susirinkime, laikytame spalio 10 d., 1932 m., buvo apkalbėta APLA. reikalai, ypatingai APLA. nekurių kuopų, kurios kelia nesusipratimus ir peržengia APLA. nepaprasto seimo tarimus, o tuomi kenkia vienybei dviejų brolių organizacijų, t. y., APLA. ir LDS., kuri šio krizio metu yra būtinai reikalinga.

APLA. nepaprastas seimas, laikytas liepos 2-3 dienas, š. m., McKees Rocks, Pa., dalyvaujant arti 80 delegatų nuo virš 40 kuopų, daugiau kaip dviem trečdaliais nutarė vienytis su brolišką organizacija Liet. Darbininkų Susivienijimu, kaipo ligi su lygia, ir įgaliojo centro valdybą, kad vienybę pravestų, kaip greitai galima, neapsilenkiant su Pa. ir New Yorko valstijų apdraudos departmentais, ką centras ir deda pastangas atlikti. Tam taip svarbiam darbui kenkia APLA. 2 kp. ir kėsinasi sudraskyti organizaciją.

Todel mes, apkalbėję šį dalyką, griežtai pasmerkiame APLA. 2 kuopą ir jos nedraugiškus, pragaištingus žygius, kurie vedami prieš APLA. centrą, ir tuomi kenkia mūsų brangiai organizacijai.

Reikalaujame ,kad APLA. 2 kuopa greitai pertrauktų savo pragaištingą darbą, kuris neša didelę žalą, ir pildytų Nepaprasto Seimo tarimus, taipgi APLA. konstituciją ir stovėtų su APLA. čarteriu. Mes atsišaukiame į tuos 2 kuopos narius, kurie pilnai įvertina APLA. dabartinę darbininkišką pakraipą ir pritaria vienybei, kad jie suvaldytų kitus savo kuopos narius, kenkiančius organizacijai. Raginame tuos narius stoti su centro valdyba ir pagelbėti pravesti visus praeito Seimo tarimus 2 kuopoje.

Taipgi raginam kitas kuopas remti centro Pildomąjį Komitetą, kiek tik išgalė leidžia, kad nugalėti vienybės priešus ir APLA. griovikus.

Pasirašo:

Pirm. **Juozas Subeika,**
F. raš. **Ant. Mikužienė,**
Ižd. **J. P. Miller**

Vokietijos Darbininkai Sulaikė Algų Kapojimą

BERLYNAS. — Vokietijos darbininkai jau laimėjo pirmą mūšį į du metu. Kapitalistai daugelyje dirbtuvių jau buvo nutarę sumažinti darbininkų algas nuo 5 iki 20 nuošimčių.

Šitas laimėjimas paliečia didelius sluogsnius darbininkų metalo ir audimo pramonėse. Kuomet kapitalistai pareiškė, kad jie jau yra nutarę kapoti algas, tai darbininkai atmetė algų kapojimą ir paskelbė, jog darbininkai skelbs streiką.

Tad metalo magnatai ir kiti fabrikantai padarė nusileidimą ir sutiko nemažinti darbininkų algas. Taip pat kapitalistinė spauda skelbia, kad ir daugiau darbininkų paimta į darbą.

Japonija Ginkluojasi Prieš Sovietų Sąjungą

WASHINGTON, D. C. — Kapitalistų įstaiga Whaley-Eaton Service praneša, kad Japonija veikia karo reikalams. Pranešimas buvo išsiuntinėtas kapitalistams, kurie veikia del karo. Jie mano, kad tik karas gali išgelbėti kapitalizmą iš šio krizio.

Toliaus pranešimas, kuris laikomas slaptai, sako, kad "Japonija jau veikia, kad sutverti Mandžurijoj teritoriją ir visoje Rusijos parubežėje ir čia kolonizuoti baltagvardiečių militaristų organizacijas. Šios kolonijos sudarys apie 300,000 efektyvių (kareivių). Jų tikslas, kaipo rusų, įsteigti Sibirą neprigulmingu nuo Sovietų Sąjungos."

Taip veikia kapitalistai ir rusai kontr-revoliucionieriai. Jie vieni nieko negali, bet juos remia viso pasaulio kapitalistai. Darbininkai turi budėti prieš šiuos pasikėsinimus ant darbininkų tėvynės, kurie daromi slaptai.

Kova su Moronais

MANILA. — Pilppinų kareiviai malšina sukilėlius moronus, kurie turėjo savo tvirtovę ant kalno. Kareiviai, po vadovybe leitenanto pulkininko Luther R. Stevens, sukilėlius nugalėjo. Kapitalistinė spauda šiuos sukilėlius vadina "puslaukiniais", bet veikiausia jie yra tik kaimiečiai ir darbininkai.

MŪSŲ VAJAUS PARENGIMAI

KULPMONT, Pa. — Prakalbos Lincoln (lietuvių) svetainėje 25 d. spalių, 7 val. vakare. Kalbės d. B. E. Senkevičienė.

MT. CARMEL, Pa.—Spalių 26 d., 7 val. vakare, Ambrose svetainėje įvyks prakalbos. Kalbės drg. B. E. Senkevičienė.

FRACKVILLE, Pa.—Spalių 27 d., 7 val. vakare, prakalbos Kerelevičiaus svetainėje, kalbės drg. B. E. Senkevičienė.

HARTFORD, Conn., Spalių 27 d., 7:30 val. vakare, įvyks prakalbos ir diskusijos Laisvės Choro svetainėje, 59 Park St.

TAMAQUA, Pa.—Spalių 28 d., 7-tą val. vakare, įvyks prakalbos Bellas svetainėje, 502 E. Union Ave. Kalbės d. B. E. Senkevičienė.

Kiek Pasaulyje Gaminama Aliejaus

Apskaitoma, kad šiais metais bus pagaminta visame pasaulyje 1,300,000,000 bačkų aliejaus. Tai reiškia, kad šiais metais bus pagaminta aliejaus 69,000,000 bačkų mažiau, negu pereitais metais.

Daugiausia aliejaus gaminimas sumažėjo Jungtinėse Valstijose (61,000,000 bačkų). Rusijos, Rumunijos ir Persijos aliejaus gaminimas, sakoma, ir bus sumažėjęs.

Pereitais metais minėtų trijų valstybių aliejaus gaminimas pakilo ant 42,000,000 bačkų.

Šie daviniai parodo, kad kapitalistinis gaminimas dar vis mažėja. Žinoma, Sovietų Sąjungoj gaminimas, abelnai kalbant, kyla.

Kaltina Komunistus už Kalinių Sukilimą

KINGSTON, Ont. — Generolas Ormond įsakė daryti kratą kalėjime ir ieškoti komunistų, kalinių sukilimo kaltininkų. Kaliniai sukilo prieš kalėjimo režimą ir nepakenčiamas sąlygas. Pora dienų atgal, kaliniai reikalavo, kad būtų ištraukta iš kalėjimo kareiviai.

Tarpe kalinių, sakoma, yra ir komunistų, kurie vadovavo sukilimui. Todel valdžia ir ieško kalėjime revoliucionierių.

Ant Šių Stočių Galite Gauti "Laisvę" Philadelphia, Pa.

604 Race St.
S. E. 6th & Callowhill
6th & Noble Streets
3rd & Noble Streets
5th & Fairmount
7th & Green
7th & Parrish
7th & Poplar
3179 Richmond
259 South 6th
3rd & Lombard
N. E. Front & South
2nd & South
726 South 3rd
3rd & Catharine
923 South 3rd
1215 South 2nd
Franklin & Vine

BROOKLYN LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA

Salės del Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.

KAINOS PRIEINAMOS

949-959 Willoughby Ave.
Tel., Stagg 3841

Lietuviai Darbininkai, Stokit Savo Apdraudos ir Susišelpimo Organizacijon

LIETUVIŲ DARBININKŲ SUSIVIENIJIMAN
(Association of Lithuanian Workers, Inc.)

Įkorporuota spalių mėn. 17 d., 1930

Apdrauda turi keturis skyrius:
$150, $300, $600 ir $1000

Į L.D.S. gali įstoti kiekvienas sveikas fiziškiai ir protiniai lietuvis darbininkas, tarpe 16 ir 50 metų amžiaus.

Kiekvienas narys gauna veltui LDS organą "Tiesą"

Visokiais reikalais visuomet rašykit:

ASSOCIATION OF LITHUANIAN WORKERS
273 Broadway **Brooklyn, N .Y.**

Kas įdomaujasi proletarine lietuvių literatūra, Sov. Sąjungos socialistine statyba ir kultūrine revoliucija, revoliuciniu judėjimu Lietuvoj ir kitose kapitalistinėse šalyse, privalo skaityti vienintėlį lietuvių kalba literatūros, politikos ir visuomenės mokslų mėnesinį darbininkų žurnalą

"PRIEKALAS"

PRIEKALE telpa eilės, apysakos, vaizdeliai ir aprašymai, vaizduojantieji SSRS. darbininkų kolektyviečių darbo valstiečių gyvenimą, kovą ir atsiekimus, plačiai nušviečia socialistinę SSRS. statybą, Lietuvos ir kitų kapitalistinių šalių darbininkų ir vargingųjų valstiečių gyvenimą ir kovą; rašo visais aktualiais proletarinės literatūros ir politikos klausimais. **"Priekalas" turi tiesioginius savo bendradarbius Sovietų Sąjungoj, Lietuvoj, Amerikoj ir kitur.**

PRIEKALAS daug domės skiria antireliginiai propagandai.

PRIEKALAS turi pastovius skyrius. **"Dailioji literatūra ir kritika", "Socialistinė SSRS. statyba", "Kapitalo šalyse", "Iš revoliucinio judėjimo istorijos," "Bedievis," "Bibliografija ir kritika" ir kiti.**

* Kiekvieno klasiniai susipratusio darbininko, SSRS. kolektyviečio ir darbo valstiečio pareiga remti "Priekalą," užsirašant jį, renkant prenumeratas ir raginant kitus užsirašyti, platinant, remiant jį raštais ir kitokiu būdu.

"Priekalo kaina:	Šiaur. Amerikoje
SSRS. metams—3 rub.	metams—2 doler.
6 mėn.—1 rub. 50 kp.	6 mėn.—1 doler.
atsk. ekzempliorius—30 kp.	atskiras ekz.—20c.

Pietų Amerikoj, Vokietijoj, Francijoj ir kitur: metams—1 dol., 6 mėn.—50c., atsk. ekzempliorius—10 centų.

Užsirašant "Priekalą" ir visais reikalais kreiptis Moskva, Nikolskaja 7. Izd.—vo Inostrannich rabočich v SSRS., red., "Priekal." Amerikoj galima dar išsirašyti ir per "Laisvę".

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius
Pennsylvania ir New Jersey valstijose

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs sekančiu antrašu:

1439 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai: Bell—Oregon 5126
Keystone—Main 1417

SERGANČIŲ VYRŲ IR MOTERŲ CHRONIŠKOS LIGOS GYDOMOS

Odos ir Nervų Ligos, Abelnas Nusilpimas, Ligos skilvio, Žarnų ir Mėšlažarnės, taip pat Plaučių ir Plaučinių Dūdų ir kitos bendrosios ligos Vyrų ir Moterų yra pasekmingai gydomis pasitikimais, naujoviškais, moksliškais būdais. Mano kainos yra nebrangios ir galima del išsimokėjimo patenkinančiai susirokuoti. Gydyme naudojama X-Spinduliai, Kraujo Tyrimai ir Chemiški Egzaminavimai.

Veltui Patarimai ir Ištyrimai

DR. ZINS **110 EAST 16th ST. N. Y.**
Kasdien—9 A. M. iki 8 P. M. Kalba Lietuviškai
Nedėliom—9 A. M. iki 4 P. M. Įsikūręs 25 Metai

VIETINĖS ŽINIOS

2,000,000 Kulkų Prieš Paraguajaus Respubliką

BROOKLYN. — Naktį iš penktadienio į šeštadienį laivu "Santa Barbara" buvo išvežta iš prieplaukos num. 33 du milionai kulkų į Pietų Ameriką. Tie šoviniai skiriami karui Bolivijos prieš Paraguajų. Už tokius "pasitarnavimus" Jungtinių Valstijų žibalo kompanijos tikisi gaut Chaco, labai turtingą žibalu plotą.

Foster Kalbės Lapkričio 6 Madison Square Gardene

NEW YORK. —Užbaiginiame komunistų rinkimų vajaus mitinge Madison Square Gardene, lapkričio 6 d., bus ir d. Wm. Z. Fosteris, apart kitų kalbėtojų. Tame didžiausiame masmitinge bus sykiu minėjimas Sovietų Sąjungos penkiolikos metų sukaktuvių.

Demonstracija už Pieną Bedarbių Vaikams

Šį pirmadienį per pietus Bedarbių Taryba ruošia demonstraciją prieš Borden pieno kompaniją, 180th St. ir Park Ave., kur reikalaus duot veltui 200 kvortų pieno kasdien bedarbių vaikams. Kaip žinoma, kompanija išpila tūkstančius galionų pieno į "sursus", kad nenupuldyt jo kainą.

Ar Tai Miesto Valdybos Išlaidų Mažinimas?

NEW YORK. — Miesto lėšų komitetas paskelbė, kad 1933 metams būsią sumažinta valdybos išlaidos virš 70 milionų dolerių. Bet ne t "American" mato, kad ištikro bus padaryta sutaupymų ne daugiau 10 milionų. O 60 milionų bus tik apgavingai į knygas įrašyta, numakliavota, kad atrodytų, būk čia sutaupymas. Antra vertuš, miesto valdybos įplaukos bus didinamos per pakėlimą kainos važinėjimo požeminiais gelžkeliais. "Važiavimas už penktuką yra pasmerktas mirt; augštesnė kaina neišvengiama," pareiškė pats majoras McKee. To reikalauja Wall St. bankininkai ir su tuom sutinka Tammany Hall politikieriai, kurie apiplėšia miestą.

Turi Keturias Pačias

BROOKLYN. — Kompanijų agentas-seilsmanas Lionel Southard, 32 metų amžiaus, areštuotas, kad yra keturias moteris vedęs ir nei su viena pirmesne negavęs persiskyrimo.

STOP! LOOK! LISTEN!

"From North and from South,
From East and from West"
Come one and all to the first social affair of the Aido Chorus Girls'. Sextette.

It will be a gala event. You will be able to play games, which you have never heard of, and refresh yourself after them by treating yourself to some of the delicious refreshments which will be had.

Boom! Bang! Gosh, the musicians are here. Just look at the feet slide to the rythm of music. Aren't you jealous? Well? Come on and join us on October 29 at Laisve hall at 7 o'clock. If you come early you will have a full evening of enjoyment.

The proceeds of this social event will be donated to the Workers Musician League in order to enable them to publish the magazine "The Worker Musician".

Don't forget! October 29 at 7 p. m., be at Laisve Hall, for our gala affair!

M. U. S.

Submarino Jūrininkas Nuteistas Kalėjiman

NEW YORK. — Penkias dienas kalėt nuteistas bedarbis Br. Tscherner, buvęs jūrininkas Vokietijos submarino 'Deutschland" laike pasaulinio karo. Jo "nusikaltimas" tame, kad jis dalyvavo demonstracijoj prieš teisėją Aurelio. O prieš teisėja buvo demonstruojama todel, kad jis pasiuntė šešis mėnesius kalėti negrą Samą Brown, smarkų bedarbių kovotoją.

Nušautas ir Maišan Įkištas Gengsteris

NEW YORK. — Rado paliktame automobilyje per galvą nušautą, dvilinka sulenktą, surišta ir maišan įkištą gengsterį Dom. Bufano, raketierių ir plėšiką, ties 356 E. 78th St.

Policmano Moteris Nušovė Kūdikį ir Pati Nusižudė

JERSEY CITY.—Policmano pati Emma Mullerienė nušovė savo 6 metu dukteri ir pati nusišovė. Buvus ligota, o vyras policmanas veikiausia buvo žiaurus.

50 Mezgėjų Areštuota

BROOKLYN. — Policija užpuolė, penktadienį, mašinį pikietą Meyer Dorfman mezginių dirbtuvės streikierių. Pikietavo 500 streikierių ir pritarėjų. Daugelį ių policmanai apkūlė ir 50 areštavo. Darbininkės ir darbininkai, labiausiai jaunuoliai, narsiai kovoio su užpuolančiais mėlinsiūliais.

J. Sirutis Sumuštas

JAMAICA. — Washingtonietis Red Barry sukumščiavo per "nakautą" Justina Sirutį, buvusį New Yorko Universiteto boksininka ir iki šiol nenugalėta "auksinių pirštinių"čampioną.

Graftas iš Darbininkų

NEW YORK. — Norėdami pasilikti darbe, negrai ir balti darbininkai, dirbanti prie statymo Harleme kazermės, turi savo formanui per savaitę išmokėt $14.50 reguliarių kyšių Darbo Unijų Vienybės Lyga per savo advokatą ima už pakarpos tokius grafterius.

Iškaba Užmušė Daktarą

NEW YORK. — Krisdama elektrinė iškaba užmušė praeinantį seną daktarą Alb. P. Zemanskį.

Kom. Balsuotojų Kliubo Susirinkimas Pirmadienį

Susirinkimas Kliubo Rėmimui Darb. Klasės Komunistų Kandidatų įvyksta pirmadienį, spalių 24 d., 7 val. vakare, "Laisvės" svetainėje.

Draugai ir draugės, visi, kurie priklausote prie šio Kliubo ir kurie nepriklausote, esate kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą. Bus raportų iš balsuotojų bendro fronto konferencijos, kuri įvyko spalių 10 d. New Yorke; taipgi bus svarstoma prisirengimas prie masinių prakalbų, kurias šis Kliubas ruošia su pagelba Draugijų Sąryšio prieš pat rinkimus.

Būkite visi ir visos šiame susirinkime.

Kviečia **Sekretorius.**

SUSIRINKIMAI

PARSIDUODA

Parsiduoda kriaučiška dirbtuvė, įtaisyta drabužių valymui, prosijimui ir naujų siuvimui. Parduoda pigiai, nes nori greit parduoti.

51 Hudson Ave. Brooklyn, N. Y.
(253-258)

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškau dėdės Petro Merbilo, kuris gyveno Philadelphijoje apie 5 metai atgal. Jau ilgas laikas kaip negaunam nuo jo žinios. Iš Lietuvos paeina iš Karpiejų kaimo, Gražiškų valsčiaus, Vilkaviškio apskr. Aš esu duktė jo sesers Agotos Merbiliūtės. Prašau jo paties atsišaukti arba jei kas suteiktų kokių informacijų apie jį—būsiu dėkinga.

Eugenija Miliauskaitė, c-o Mrs. J. Balčiunas, 321 Chansey St., Brooklyn, N. Y.
(251-253)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA

Parsiduoda pusė užeigos biznio, kur yra ir bowling alleys. Jei kas norėtų, galėtų pirkti ir visą biznį vienas. Vieta gera, galima daryti gerą biznį. Parduodu todel, kad turiu dvi vietas, tat vieną iš jų turiu apleisti arba gauti pusininką. Atsišaukite šiuo antrašu: Peter Sinus, 234 Cleveland St., arti prie Jamaica "L." linijos, East New Yorke. Taipgi arti Fulton St.
(250-253)

REIKALAVIMAI

REIKALAVIMAS

Reikalingas kambarys vedusiai porai. Geistina, kad būtų netoli subway, Williamsburgo apielinkėj. A. D. B. 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
(248-253)

Lietuvos Darbininkų ir Kaimo Biednuomenės Dvisavaitinis Laikraštis (su paveikslais)

"BALSAS"

Duoda daug žinių iš Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės gyvenimo ir fašistų darbų. Kiekvienas Amerikos darbininkas ir darbininkė privalo užsisakyt "Balsą."

Adresas užsisakyt "Balsą: Tilsit Pr., Memelstr. 26, "Balso" Redakcija, Max Laborius. Germany.

Kas užsisako "Balsą," tas tuom pat remia Lietuvos darbininkų spaudą ir padeda jų kovai prieš fašistų valdžią.

"BALSO" KAINA AMERIKOJE:

Metams	$1.50
Šešiems mėnesiams	.80
Pavienio num. kaina	.05

Senų Laikų Vaistas
Palengvina Gėlima Pečiuose

"Per du metu kankino mane nuolatinis skausmas nuo baisaus gėlimo pečiuose. Išbandžiau visokius liniamentus, bet nė vienas nepagelbėjo man. Draugas rekomendavo man Inkaro Pain-Expelleri ir tik po dviejų išsitepimų juomi visi mano skausmai pranyko. Pain-Expelleris yra geriausias iš visų liniamentų."

J. S.
Lockport, N. Y.

PAIN-EXPELLER

Dr. M. Maisel, Specialistas

Vyrų ir moterų ligų, ūmias ir chroniškas kraujo ir odos ligas, gydau įčiškimu; kraujo ir pūslės analizai

107 E. 17th STREET
Near 4th Ave. (Union Square)
Val.: 10-1, 4-8, Nedėliom: 10-12

Už Pilną Egzaminaciją $2

Telefonas: Stagg 2-9165

DR. A. PETRIKA
PETRICK
221 S. 4th St., Brooklyn, N.Y.
X-SPINDULIŲ DIAGNOZA
GAZO ANESTETIKA
VALANDOS:
Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare.
Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

VOKIETYS SPECIALISTAS
Kraujo, odos, šlapinimos ir gimdymo organų
DR. M. FILURIN
215 E. 12th St.
Tarp 2nd ir 3rd Aves
NEW YORKE
Valandos nuo 10 iki 1
Nuo 4 iki 8
Nedėliom nuo 10 iki 1
Odos ligos gydomos su X-ray ir patinusias gyslas įčiūškinimais

JŪSŲ KŪNE MAŽAI TĖRA SEKRETŲ NUO X-RAY

Šiais sunkiais laikais daugelis jaučiasi neišgalę matyt daktaro. Dr. G. M. O'Malley 44 E. 63rd St. (tarpe Park ir Madison), per daugelį metų praktikavęsis New Yorke siūlo pilną išegzaminavimą jimant ir X-Ray tiktai už VIENĄ DOLERĮ laike šio mėnesio. Jeigu jūs jaučiatės sergančiais per ilgoką laiką ir nematote kad bent kas būtų jums gelbėję, matykite Dr. O'Malley šią savaitę. Jis turi vieną iš geriausių X-Ray įtaisų mieste. Valandos: nuo 10-4 kasdien. Vakarais—panedėliais, seredom, ketvergais ir subatom nuo 6-8. Sekmadieniais sulig sutarties. Eidami atsineškite šį skelbimą.

NAMŲ SAVININKAMS GERIAUSIA PROGA

Norintieji budavotis namus, ar turintieji namus ir esant reikalui taisyti: perbudavoti frontus, padauginti ar pertvarkyti kambarius, sudėti naujus langus arba laiptus (skadus), norint pleisteriuoti ir maliavoti, matykite:

JUOZĄ MICKŪNĄ
56 Stagg St., Apt. 26 Brooklyn, N.Y., arba pasiklauskit "Laisvės" ofise

State Naujus Mūrinius ir Medinius Namus, Puikiausios Architektūros

Tai geriausias meisteris tarpe lietuvių. Kuriems tik Mickūnas yra naujus namus budavojęs, taisęs senus, pleisteriavęs, ar maliavojęs, visi ji rekomenduos, kaipo gerą ir už pigiai patarnaujantį budavotoją

LORIMER RESTAURANT
LIETUVIŲ VALGYKLA
Visokių Rušių Šviežūs Valgiai, Gaminami Lietuvišku ir Amerikoniškų Stilium
SYKĮ ATSILANKĘ PERSITIKRINSIT
Pabandykite!
SAVININKAI MARČIUKAI
417 Lorimer Street, "Laisvės" Name
BROOKLYN, N. Y.

MOT. LAUKUS, Fotografas
214 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 6-4614
Geriausia Studija Brooklyne.
Ateikit Persitikrint.

KRAUJO SPECIALISTAS
Gydau ūmias ir chroniškas vyrų ir moterų ligas kraujo ir odos.
Padarau ištyrimą kraujo ir šlapumo.
DR. MEER
156 W. 44th St., Room 202
New York, N. Y.
Valandos Priėmimo:
Ryte nuo 10 iki 1, Po pietų nuo 3 iki 9 val. vakare
Sekmadieniais nuo 11 ryto iki 1 po pietų
Telefonas Lackwanna 4-2180

KOJŲ LIGOS

Garankščiuotos kraujagyslės, skaudūs kojų ir kulnelių sutinimai iš priežasties kraujagyslių įdegimo, kojų nuvargimas ir "sunkumas", reumatiški kojų skaudėjimai, kojų pūliuojanti skauduliai, nežtinčios kojų ekzymos—visi šie nesveikumai dabar yra gydomi naujausiais vokiškais būdais be operacijų.

Vokietys specialistas New Yorke aprubežiuoja savo praktiką vien tik gydymui kojų ligų: Dr. Otto Meyer, 208 West 54th St.; jo ofiso valandos yra kasdien (apart nedėldienių) nuo 2 iki 6

JONAS STOKES
Fotografas
Siuomi pranešu savo kostumeriams, kad perkėliau savo studiją naujon vieton, po numeriu 512 Marion St., kamp. Broadway, Chauncey Street stotis Brooklyn, N. Y. Naujoj vietoj studija daug geriau įrengta, todel paveikslai padaromi kuopuikiausiai.

JONAS STOKES
512 Marion St., kampas Broadway
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Dickens 2-1182

Telephone, Stagg 2-4409
A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(UNDERTAKER)

402 Metropolitan Avenue
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

Telephone, Evergreen 6-5310
J. GARŠVA
Graborius
UNDERTAKER
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKIT, PLATINKIT "LAISVĘ."

ĮSIGYKITE SAU REZERVUOTAS SĖDYNES

Apvaikščiojimui 15 Metų Sukaktuvių RUSIJOS REVOLIUCIJOS

— IR —

PASKUTINIUI RINKIMŲ VAJUI

Kalbės WM. Z. FOSTER, Komunistų kandidatas į prezidentus, I. AMTER, kandidatas į gubernatorius ir HENRY SHEPARD, kandidatas į gubernatoriaus leitenantą.

Nedėlioj, 6 Lapkričio (Nov.), 1932

Bus perstatytas vaizdas iš sekmingos kampanijos.

PIRMOJO PENKIŲ METŲ PLANO

Darbininkų Choras iš 500. W. I. R. Band

Tik 1,500 sėdynių tėra rezervuotų po $1.00

Tikietai jau dabar parsiduoda 50 East 13th St.

BENDRAI ĮŽANGA 40 CENTŲ

Bedarbiams, kurie turės paliūdijimus iš Unemployed Councils, įžanga veltui.

ATSIBUS MADISON SQUARE GARDEN
50th St. ir Eight Ave. New York City

TELEFONAS Pulaski 5-1090 — ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ

NAUJAUSIOS MADOS

Rusiška PIRTIS Turkiška

Flushing Russian and Turkish Baths, Inc.

M. TEITELBAUM, Manadžeris

ĮŽANGA DIENĄ IR NAKTĮ 50c SUBATOS VAK. 75c
Antroj klasėj lašas išsimaudymas ir miegojimas per visą naktį ant trečių lubų, oringam kambary—35c.
Naujai perdirbta Rusiškai-Turkiška Pirtis su moderniškais pagerinimais. Įtaisyta didelis plaukimui prūdas su šviežiu vandeniu. Lapuotos vantos išsipėrimui veltui! MOTERIMS PANEDĖLIAIS IR UTARNINKAIS, nuo 10 valandos dieną iki 12 val. vakare. Trys gariniai kambariai delei išsipėrimo: Rusiškas, Turkiškas ir garo vanojimosi kambarys. Taip pat RESTORANAS su geriausiu garantuotu patarnavimu.

29-31 Morrell St., tarpe Cook ir Deveboise Streets
TIES BROADWAY IR FLUSHING AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

KELRODIS: B. M. T. eleveiteriu; išlipt ant Flushing Ave. stoties; B. M. T. subway—išlipt ant Montrose Ave. stoties; visais Broadway karais—išlipt ant Flushing Ave.

NOTARY PUBLIC — TEL. STAGG 2-5045

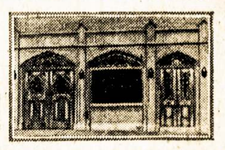

MATHEW P. BALLAS INC.
(BIELAUSKAS)
GRABORIUS
UNDERTAKERS AND EMBALMERS
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MŪSŲ ĮSTAIGA ATLIEKA SEKANČIUS DARBUS: MIRUSIUS PARVEŽAM IŠ VISŲ ŠALIŲ, IR IŠ ČIA PASIUNČIAM Į KUR KAM REIKIA. TURIM PRIVATIŠKĄ PIRMAJAI PAGALBAI AMBULANSINĮ AUTOMOBILIŲ, KURIUO PATARNAUJAM NUVEŽTI Į LIGONINĘ IR PARVEŽTI. TURIM MOTERĮ MIRUSIOMS MOTERIMS PRIŽIŪRĖTI. DUODAM GRAŽIĄ VIETĄ SAVO MYLIMUOSIUS PAŠARVOTI DOVANAI.

VISAIS TAIS REIKALAIS KREIPKITĖS Į MUS, O MES KUOGERIAUSIAI PATARNAUSIM.

MŪSŲ RAŠTINĖ ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ. MŪSŲ TELEFONAS NIEKAD NEMIEGA.

KAUNO DUONA

Ruginė duona, saldžiarūkšti ir ilgai laikosi šviežia. Reikalaukite jos pas savo groserninką

Paragavę mūsų duonos matysite didelį skirtumą nuo kitų keptuvių duonos.

Mes kepame dviejų rūšių duoną: rupiai maltų ruginių miltų ir piklevotų (smulkiai maltų ruginių miltų).

Del išbandymo rašykite arba kreipkitės:

MASIENAS BAKING CO.
127 Grand St. Brooklyn, N. Y.

DĖKAVOJU PACIENTAMS

Aš dėkavoju visiems draugams už jų kreipimasi prie manęs del mano profesijos patarnavimo jų sveikatai praeityje ir aš pasižadu taip pat ateityje patarnauti jiems savo profesijos srityje, kaip aš tarnavau per 28 metus.

DR H. MENDLOWITZ
2220 AVENUE J BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare
Telefonas, Midwood 8-6261